RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2.94 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ HAI 9 và THỨ HAI 10 NOVEMBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Hà-nội (Ville)	Người mua đến nhà	Chợ Đồn	Hải-phòng, Tourane và Haiduong	Nam-định, Hải-Phòng Vinh và Thanh-Hóa	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng xã	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.00	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.50	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.50	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres testinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°4314

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0$30 le cm.
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$16 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Vì cớ gì mà thực-nghiệp của ta chưa được tiến-bộ

Nước ta xưa kia nguyên theo cái chính-thể chuyên chế của nước Tàu, quyền hành chính tư-pháp ở trong nước, chỉ cầm ở trong tay một số người rất ít, nhân dân không được dự nghe dự biết chút nào, hình như tổ-địa tài-sản trong nước, chỉ là của riêng của một họ, nhân dân đối với nước, thật không có chút gì quan-thiết đến mình, người trong nước đối với nhau, thật chẳng khác gì người Tàu với người Việt, sướng khổ không chút bợn lòng, đến nhà ai nhà ấy rạng, thân người nào người ấy lo, không ai liên lạc với ai, không ai giúp đỡ cho ai, cái tinh tự tư tự lợi đã chôn sâu vào trong óc, cái cớ ngu dốt hèn yếu của nước ta, nguyên-nhân khác tuy cũng còn nhiều, mà cũng có một phần lớn tại đó.

Non ba mươi năm nay, nhờ cái phong-trào cải cách ở Nhật-bản và ở Trung-hoa, rung động cả toàn châu Đông-Á, lại nhờ cái chính-sách rộng rãi của chánh-phủ Bảo-hộ, đem chính-trị, học thuật và văn-hóa của Thái-tây truyền bá sang xứ Đông-pháp này, người mình như ngủ mê mới dậy, rượu say mới tỉnh, biết cái nền giàu mạnh của các nước văn-minh tiến-tiến bây giờ, tuy nhờ về khoa-học phát-minh, chế tạo tinh xảo, nhưng cốt-yếu thì nhờ về dân-trí khai thông, biết nghĩa đồng-bào, biết lợi hợp quần, người mình mới tỉnh ngộ, cái thói tự tư tự lợi cũng đã bớt đi được dần dần, mà cái tinh liên lạc và cái lòng giúp đỡ nhau, thật mới phôi thai ra từ đó.

Đến bây giờ người Nam ta kiến văn một ngày một rộng rãi, trí-thức một ngày một mở mang, đã nhiều người hiểu được cái nghĩa-vụ của mình đối với tổ-quốc, mà biết lưu tâm vào việc lợi-ích chung. Vào khoảng mười năm nay, ở Nam-kỳ, Trung-kỳ và ở Bắc-kỳ, người này mở ra hội này, người kia mở ra hội kia, các hội thành lập thấy cũng đã nhiều, hoặc cùng nhau đàm luận giảng thuyết để giao hoán tri-thức, hoặc cùng nhau góp tiền hợp vốn để khoáng trương thực-nghiệp, tuy chưa dám nói rằng công việc hành động của các hội ấy đã được thập phần mỹ mãn, mà đều có kết quả hay, nhưng kể về nghĩa liên-lạc và giúp-đỡ nhau, cũng không phải là không có một vài phần bổ ích. Lại gặp những công cuộc từ thiện, hay là những việc chẩn-tế trong khi thiên tai xảy ra, cũng đã có người xướng, có người họa, hăng tâm hăng sản, đóng góp cũng đã được nhiều, mà những kẻ khốn cùng đã được nhờ dư-huệ trong khi túng rối. Xem thế thì biết cái tư-tưởng kiến thức của người Nam ta bây giờ, đã có khác cái tư-tưởng kiến-thức của người Nam ta ngày trước, đã trọng nghĩa-vụ, đã biết hợp quần, đối với việc công-ích công-lợi đã không nhạt-nhẽo thờ-ơ như mười năm về trước nữa, thế chẳng phải là một việc đáng mừng cho tiền-đồ nước Việt-Nam sau này ư?

Tuy vậy, chữ công-ích công-lợi rất là quí báu, danh rất là tốt, nghĩa rất là hay, mà đối với tư lợi, vẫn không thật được đậm đà, mà khiến cho ta hết lòng khuynh hướng. Cũng có người thì thấy việc công ích, biết là nghĩa vụ của mình nên làm, khi đầu rất là hăng-hái, thật có nhiệt thành, nhưng đến nửa chừng, hoặc là thấy trở-lực mà sờn lòng, hoặc chậm thấy kết quả mà nóng ruột, cái nhiệt thành khi trước đã nguội lạnh đi mất sáu, bảy phần; có nghĩ đâu rằng việc công ích là nhờ sức công chúng mới gây dựng được nên và duy trì được vững, nếu một người vì sờn lòng nóng ruột mà rút bớt phần mình ra, thì việc công ích tất là thiếu thốn, mà tiến bộ tất lại càng chậm chạp thêm.

Và lại hợp quần cốt phải có công tâm công đức, hoặc chung vốn để mở một thương điếm, hoặc góp tiền để dựng một công-xưởng, thế là hưu thích trường quan, tất phải có lòng tin cậy nhau, muốn cầu được mối lợi riêng, phải lo tính mối lợi chung trước đã; kia xem như ở các nước, nghề công, nghề nông, nghề thương cũng là công việc to lớn, càng ngày càng thành lập nhiều, càng ngày càng phát đạt to, đã mở mang được thực-nghiệp cho dân, lại thu-lãm được lợi quyền cho nước, dân giàu vì đó, nước thịnh cũng vì đó, cái kết quả tốt đẹp ấy, thật nhờ về người chủ động có công tâm công đức, hết lòng lo việc lợi ích chung. Người Nam ta xem ra, những công-ty phát-đạt to, những công-xưởng thành lập vững, thu được lợi quyền cho nước, thêm được thực-nghiệp cho dân, thì chưa được mấy, mà lại thường hội này vì thua lỗ quá mà phải cáo cùng, thương hội kia vì ngờ vực nhau mà phải giải tán, có phải tại người mình luôn bán chưa được thạo, chế tạo chưa được tinh, mà thành ra cái kết quả xấu ấy đâu. phần nhiều là vì công tâm công đức hãy còn thua kém. Vậy mong rằng người mình ai cũng nghĩ rằng đã góp vốn để doanh sinh, thế là lợi hại cùng nhau, phải nương tựa vào nhau, phải trông cậy lẫn nhau, nếu vì lợi chung mà hại mình một chút, cũng còn nên cam lòng chịu, huống chi lại lập mưu kế mà lừa dối lẫn nhau, vì mối lợi nhỏ của mình, mà hại đến mối lợi to của công-chúng. Đến khi công-chúng đã vì lừa đảo mà tổn hại, thì lợi riêng của mình cũng không thể hưởng được lâu. Thế có phải chỉ vì cái lợi con-con, mà trước đã hại đến đường sinh-lý, sau lại mua một cái ác-danh. Người Pháp thường nói: « ở nước Nam chưa có doanh thể », Xin bà con ta nuôi lấy cái công tâm công đức, để mưu sự tiến bộ, mà rửa cái tiếng bình phẩm ấy đi, thì về tiền đồ thực-nghiệp nước Nam nhà mới thật đáng mừng vậy.

H T B

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 5 Novembre 1925

Chiến-sự ở Maroc

Chính-phủ tuyên bố rằng tin đồn Abd El-Krim xin giảng-hòa là một tin đồn sai.

Việc nước Bảo với Hy-lạp

Bị đồng của hội Vạn-quốc cử đi xét việc của nước Bảo và nước Hy-lạp do M. Horace Humbold (nước Anh) chủ tọa. Trong hội-đồng có đại-tướng Serigny (Pháp), MM. Ferrario (Ý), Fortuyn (Hà-lan), Adlerkreuz (Thụy-điển). Ngày chủ nhật hội-đồng sẽ khởi-hành.

Ngày 7 Novembre 1925

Việc Syrie tại tòa thứ-dân nghị-viện

M. Perry xin M. Painlevé giảng giải mọi lẽ về các việc xảy ra ở Syrie. M. Painlevé nhắc đến các un nhóm của mấy tờ báo kia, thì các ông nghị-viên về hữu được và trung-ương làm rầm rĩ lên. M. Painlevé nói số người bị hại và mất tăm tích từ tháng janvier 1920 đến tháng octobre 1925, cộng là 6 632. Trong số ấy thì số người bị hại hoặc mất tăm tích trong khoảng từ 14 juillet 1925 đến tháng octobre này cộng có 595. Sau ông nói ai muốn biết rõ sự thực, nên đợi đến khi đại-tướng Sarrail trở về.

Sau đến ông Léon Blum lên diễn-đàn. Ông nói cái lẽ tất nhiên là phải ưng lời ông Painlevé đợi đại-tướng trở về.

Ông Painlevé nói nay mai đại-tướng Sarrail trở về, trần-thuyết mọi lẽ với hội-đồng binh-gia, thì xin để tùy ý nghị-viện định ngày bàn bạc về việc Syrie.

M. Henry de Jouvenel được cử làm ủy-viên tại Syrie.

Đồng-minh với nước Đức

Sau khi xét bản tờ trình của hội-đồng Đồng-minh, hội-đồng các quan đại-sứ đã soạn một bức thư hỏi nước Đức một vài khoản, để định bắt đầu rút quân ở Cologne.

Chiến sự ở Trung-hoa

Sau khi sắp đặt mọi việc ở Bắc-kinh Trương-tác-Lâm cho quân-lính đến Nhiệt-hà. Lý liệt-quân là tướng về ngạch quốc dân-quân, chủ trương các đạo quân của Phùng-ngọc-Tường.

Ngày hôm 5 novembre, đã làm lễ kỷ-niệm việc dân quân đánh được hoàng-cung, và phế đế trốn chạy.

Việc ở Pai-luật-tân

Dịch tả ở Manille đã bớt. Ở tỉnh Ballaçan hãy còn một vài người mắc bệnh.

Ở Manille có 1 lửa tai lớn, tổn hại mất 107.000 pesos.

Việc nước Nhật-bản

Có tin rằng nước Nhật nhất định phản kháng việc Hoa-kỳ bán cho phép hội-đồng quan-thuế lập một sở coi về quan-thuế và ly-kim, nhưng hy thực là khởi-đầu việc đặt phép quốc tế kiểm tra ở Trung-hoa.

Đảng thứ-dân nước Nhật định đến ngày 23 novembre thì họp kỳ hội-đồng thứ nhất. Số hội-viên có 200.000 người, thuộc về các hội lao-động. Có lẽ giáo-sư Assoabe, sẽ được cử làm thủ-lĩnh đảng ấy. Cái chương-trình của đảng ấy là yêu cầu sang công nhường đất, chung tài về tư-bản, bãi quyền lợi của quý phái, định số giờ làm việc của thợ mỏ là 5 giờ, và của các hạng khác là 8 giờ.

Quan tổng-thư tài có ánh giảm số tiền của nhiều bộ. Ông nhất định xin bãi khoản tiền chi về việc đóng tàu.

Ngày 8 Novembre 1925

Việc ở Maroc

Thống-chế Pétain đã trở về tới Marseille. Thống-chế nói nay Abd El-Krim bị vây hãm, không còn gì đáng ngại nữa, vậy việc chiến-tranh thế là xong. Thống-chế nói: Từ rày tôi giao việc cho các nhà chính trị.

Chiến-sự ở Trung-hoa

Quân Phụng-thiên tuyên bố rằng thắng trận ở miền Phần bộ.

Lại có tin rằng quân Phụng-thiên, và quân Chiết-giang lại đánh nhau, hai bên cùng tuyên cáo rằng thắng trận. *(Indopacifi)*

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Xin nhờ quí báu quan làm ơn chỉ dẫn cho một việc về pháp luật như sau này:

Nguyễn tôi có người em gái năm nay 21 tuổi lấy chồng cùng ở làng, người chồng năm nay 19 tuổi. Lấy nhau đã 5 năm nay. Nhưng nay vì nhiều lẽ, em tôi không thể nào ở nhà chồng được, muốn ly-dị, nhưng gia đình nhà chồng không lấy. Bằng con trai còn có bố mẹ, đằng con gái thì cũng còn bố. Xin quí báo chỉ bảo cho, người con gái có thể tự đứng làm đơn xin ly dị hay giả của được không, hay là cha mẹ phải đứng làm đơn. Người con trai có thể hãm người con gái không lấy của được không? Hay đòi lấy nhiều tiền được không? Nếu làm đơn xin tại tòa sứ ở bản tỉnh hay ở đâu?

LỜI ĐÁP. — Nhiều lẽ là lẽ gì? Nếu lẽ có chính đáng thì tòa mới cho ly-dị. Người con gái muốn kiện phải do bố để đứng tên trong đơn mới được. Con gái không phải trả của mà người chồng cũng không đòi của được. Đơn kiện phải gửi đến tòa án đệ nhị cấp ở tỉnh.

* * *

Bổ chính. — Trong số báo ngày thứ bảy trước về việc ngỏ sát tại làng N. H. huyện T. T. tỉnh Hà-đông có in sót mất một dòng về đoạn cuối, vậy nay bổ chính lại như sau này:

Điều 321 trong Hình-luật lấy có nói rằng: « Kẻ nào đã xét ra rằng người bị can thật có tội, nhưng mà có tình-trạng nên giảm thì đối với khoản hình phạt đã định trong luật, nên sửa đổi lại như sau này:

. . . . . .

Nếu người phạm đáng bị tội phạt giam hoặc phạt bạc, thì dẫu gặp trường hợp tái phạm, về khoản phạt giam cũng có thể giảm đến 6 ngày có thể phân biệt chỉ xử phạt giam hoặc chỉ xử phạt bạc mà thôi và cũng được lấy khoản phạt bạc thế cho khoản phạt giam, nhưng không cứ trường hợp nào, phạt giam ít nhất cũng phải đến một ngày, phạt bạc ít nhất cũng phải đến 2 hào

Máy tin về tang-lễ đức Khải-Định

Chiều thứ năm trước, hồi 5 giờ, khi quan quyền Toàn-quyền Monguillot vào thỉnh an Hoàng-thượng tại Kiến-trung lâu, thì Hoàng-thượng còn ngỏ lời cảm ơn vì đại-biểu nước Pháp.

Phụng nghênh thánh-thể vào điện Cần-thành

Ở Đàn ngày 20 tháng 9 năm Khải-định thứ 10 tức là hồi 5 giờ 10 phút ngày 6 novembre 1925 Hoàng-thượng thăng-hà tại lầu Kiến-trung ở trong Đại nội.

Khi Hoàng-thượng thăng hà thì có đóng đủ Lưỡng-tôn-cung và các cụ lớn đại thần.

Đến 6 giờ thì phụng nghênh thánh-thể đến điện Cần-thành, tại nơi ấy phụng yên thánh-thể rồi tuyên điếu theo đình-thần bá quan nghe. Các ấy có quan đồng-lý phủ Kiêm-sử, các quan Hội-lý các bộ, Lưỡng Tôn cung, các cụ lớn viện Cơ-mật và văn võ bá quan.

Lễ mộc-dục

Đến giờ Vị làm lễ mộc-dục và tập y. Giờ Thân nhập-liệm giờ Mão cải quan (đậy nắp quan).

Quan Toàn-quyền và quan Khâm-sứ đến viếng

Quan Toàn-quyền, quan Khâm sứ cùng các quan thân-hiền đến viếng tang và chia buồn cùng Lưỡng-tôn-cung khi 4 giờ chiều ngày 6 novembre tại điện Cần-thành, có các cụ lớn viện Cơ-mật tiếp lễ.

Lời di-chiếu

Khâm-sứ đọc lời di-chiếu thì sự thụ tang từ năm rưỡi, một năm và 6 tháng, tùy theo phẩm trật mà định hạn khác nhau.

Các tang lễ

Từ ngày mồng 6 novembre trở đi, bộ Lễ, bộ Công, bộ Binh, ba bộ ấy sắp đặt công việc tang nghi, các khoản nghi-chế ngày lễ đại tang này nghe đâu sẽ chiếu theo nghi-chế tang lễ năm Tự-đức, song có sai gì ít.

Hiện nay bộ Công đã khởi sự làm các vật dụng tang cụ thấy đều làm mới cả, duy có cái tủ cung (quan tài) thì đã làm sẵn từ 7, 8 năm nay rồi, quan ấy để chờ vào Đại-nội để nhập liệm.

Hiện nay cửa thành nội đều đóng chỉ để hở một cửa Hòa-bình, các cột cờ đều kéo cờ rũ, nhơn dân đều cảm mặc sắc phục, các trường bắt bãi bắt, các lễ khánh-hỷ đều đình giảm, các tòa sở cũng các trường học đều nghỉ ngày 7, để tang.

Bãi các cuộc vui mừng trong ngày Đình chiến

Hội đình-chiến năm nay sẽ bãi hết cả các cuộc du-hí. Chỉ sáng ngày hội hồi 7 giờ 30 có cuộc điểm binh tại trước đài kỷ-niệm các chiến sĩ trận vong và hồi 8 giờ 30 có cuộc lễ cầu hồn tại nhà thờ thôi.

Phủ Phụ - chánh

Chính-phủ Pháp cùng chính-phủ Nam đã đồng ý cử cụ Tôn-thất-Hân, nguyên Cơ-mật viện-trưởng lên làm Phụ-chánh đại-thần.

Hồi 5 giờ ngày 7 Novembre phủ Phụ-chánh đã hội nghị, có quan Toàn-quyền chủ tọa, để định việc giao thiệp của hai chính-phủ Pháp-Việt. Các điều kiện ấy nay mai sẽ tuyên bố.

Bửu Đông-cung Vĩnh-thụy nay đã được tôn tức vị.

Lời chia buồn của quan Giám-quốc

Quan Tổng-thống được tin đức Khải-định thăng-hà, liền sức tướng Lasson, chánh võ phòng, đem lời chia buồn thành thực đáng hoàng thái tử Vĩnh-thụy, hiện đương du học ở Pháp.

Các báo bên Pháp đối với tin buồn

Các báo đăng bài thuật lại sự nghiệp của đức Khải-định, và hiền đương tấm lòng thân Pháp của ngài.

Báo *Echo de Paris* nhắc lại rằng đức Khải-định tự ý xin đem quân lính trong nước giúp Pháp trong buổi đại chiến mới rồi, và đã nhân dịp đi coi đấu xảo Marseille mà đến thăm các nơi chiến trường.

Báo *Journal* nói đức Khải-định vừa bắt sức bệnh-vực quyền lợi của thần dân mà vẫn giữ gìn cho nước Bảo-hộ trong cái công cuộc khai hóa

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	26 độ
15 giờ	27 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	9	45
nhì,	8	90
ba,	8	20
Thóc hạng nhất,	5	30
Bắp ngô	5	25

Giá bạc. Kể từ ngày 9 Novembre 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 13 f. 98.

Hội đình chiến. — Các cuộc vui trong hai ngày hội Đình-chiến mà chương-trình bản báo đã đăng trước thì nay vì có tin Hoàng-thượng thăng-hà, phải bỏ nhiều cuộc trò chơi của người Nam như chung đèn, hát tuồng, rước sư-tử, vân vân, đều bãi đi cả.

Hội-đồng thành-phố. — Hội-đồng thành-phố chứng cuối tháng tuần tháng này thì họp kỳ thứ tư để bàn định về số dự toán năm 1926, cả thảy lẫn thu cộng là một triệu ba mươi mốt vạn năm nghìn ba trăm chín mươi bảy đồng. Ngoài việc làm số dự toán thì các ông hội-viên cũng xét đến những vấn đề sau này:

Cử một ông hội-viên làm thư-ký cho Hội-đồng; sửa đổi lại việc cấp lương cho viên coi nước cho thành-phố và việc định giá bán nước; việc thi-hành điều thứ VII luật ngày 1er avril 1923 đối với các viên chức làm với thành-phố; việc hội Cựu chiến-binh xin tiền trợ cấp; việc mở phố ở Hòa-mã; việc soát lại sổ tiền cho thuê các công thổ của thành-phố; việc mua những đất bị xén để mở rộng mấy chỗ trong phố Larrivé; việc định khoản tiền đền cho mấy chủ nhà ở phố Duvillier bị xén đất; việc đo đất ở thành-phố; việc xin phép kiện về việc M. Hoằng-v-Lâm việc Hành trong cho các sở của thành-phố năm 1926; việc thi-hành luật về nạn lao-động tại thuộc địa; việc sửa đổi lại lệ xe tay, vân vân.

Các sách giáo khoa thư. — Nha Học-chính Đông-pháp bắt cứ rằng giáo khoa thư quyển tập đọc lớp Sơ-đẳng và hai quyển Luân-lý lớp Đồng-ấu và lớp Dự-bị nay đã in hành xong.

Giá tiền các sách ấy bán tại nhà Học-chính (tòa bà) định như sau này:

Quyển tập đọc lớp Sơ-đẳng: 0$07
Quyển luân-lý lớp Đồng-ấu: 0.04
Quyển luân-lý lớp Dự-bị: 0.05

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Y-viện Curie. — Hồi 4 giờ chiều hôm nay, 9 Novembre, quan quyền Toàn-quyền Monguillot đã đến làm lễ khởi công tại nhà Y-viện Curie, ở đối diện nhà thương Bảo-hộ.

Gửi điện-báo không mất tiền — Viên đại-biểu xứ Trung-kỳ tại Hội-chợ Hà-nội được phép gửi điện-tín về việc công cho các quan công-sứ các tỉnh và quan chánh sở Nông-chính Trung-kỳ mà không mất tiền và các quan chức nói trên ấy đối với viên đại-biểu tại Hội-chợ cũng được hưởng lệ ấy.

Cái lệ gửi điện tín không mất tiền được hưởng suốt trong kỳ Hội-chợ, hễ trưởng Hội-chợ đóng cửa thì hết ngay.

Hưu-trí. — Quan Toàn-quyền đã ký nghị-định cử quan cai-trị Fouque Công-sứ Hà-đông, thay quan cai-trị Yvon để làm chánh hội-đồng xét việc cho các quan chức có tên sau này về hưu:

MM. Đặng-trần-Vỹ tuần-phủ hạng nhất, **Bùi-kiêm-Chi**, tri-huyện hạng nhất và **Phạm-văn-Khải** tri-châu hạng ba.

Ngạch quan lại. — M. Dương-tự-Phan, tri-phủ Xuân-trường (Nam-định), nay đổi đi thương-tá Hưng-yên.

M. Bùi-thiện-Cơ, thương-tá Hưng-yên nay đổi đi tri-phủ Xuân-trường.

M. Lê-Trừ, tri-phủ Tiên-hưng (Thái-bình) nay đổi đi thương-tá Hà-nam.

M. Nguyễn-diệp-Quảng, thương-tá Hà-nam, nay đổi về tri-phủ Tiên-hưng.

M. Nguyễn-đôn-Ức, thương-tá Bắc-ninh, nay đổi đi tri-phủ Kiến thụy (Kiến-an)

M. Đào-hữu-Khải, tri-phủ Kiến-thụy nay đổi đi thương-tá Bắc-ninh.

M. Hoàng-mông-Lộ, tri huyện Mỹ-lộc (Nam-định), nay đổi đi tri-huyện Đông-anh (Phúc yên)

Hoàng-tích-Phụng, tri-huyện Bình-lục (Hà-nam), nay có lệnh tạm đổi về tòa nhì phủ Thống sứ.

M. Nguyễn-ngọc-Thanh, tham-tá tại phủ Thống-sứ mới được đặc cách bổ tri-huyện hạng nhất, nay bổ đi tri-huyện Bình-lục.

M. Bùi-ngọc-Hoàn, tri-huyện Thanh-trì (Hà đông), nay đổi đi tri-huyện Vĩnh-bảo (Hải-dương).

M. Lê-hữu-Mai, tri-huyện Vĩnh-bảo nay đổi đi tri-huyện Thanh-trì.

Cần dùng thầy giáo có bằng Brévet supérieur để dạy tư.

Hỏi tại M le Directeur nhà máy cánh-kiến ở La phù (Hưng-hóa).

NƯỚC MẮM

HẢI-LỢI CÔNG TY

Hanoi, Rue Jean Dupuis, n° 72

« Phố Mới số nhà 72 »

SỐ CHẾ TẠO TẠI THANH-HÓA AP

Vẫn được giữ phong thơm ngon mùi vệ sinh Nhà-nước, thứ phẩm-chất nước mắm có phê rằng Hạng thật tốt, ngon chẻ dùng thế-lệ trong nghị-định ngày 21 Decembre 1916.

Giá bán 3 $ 60 một thùng hơn 18 lítres.

« Tiến thùng tính ngoài ».

Còn nhiều hạng ngon hơn, cũng các thứ đóng chai nữa.

Có bán cả muối Nghệ.

Người ỷ-chính. — Các học-sinh đỗ bằng tốt-nghiệp trường Thuốc, có tên sau này được bổ làm y-sĩ thí-sai tập sự:

MM. Tiêu-trọng-Phước, Lâm-ngọc-Bảy, Nguyễn-v-Ty, Trần-v-Ninh, Ng-ngọc-Thiện, Lê-Toan, Yinn-Wann.

1° Tùy thuộc quan Khâm-sứ Trung-kỳ bổ dụng: M. Thân-trọng-Phước.

2° Tùy thuộc quan Thống-đốc Nam-kỳ bổ dụng: MM. Lâm-ngọc-Bảy, Nguyễn-v-Ty.

3° Tùy thuộc quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng: MM. Trần-văn Ninh, Nguyễn-ngọc-Thiện, Lê-Toan.

4 Tùy thuộc quan Khâm sứ Cao-miên bổ dụng: M. Yinn Wann.

Sở Văn-tự. — Các viên thư-ký tập-sự có tên sau này được thăng thư-ký hạng sáu trong ngạch Văn-tự.

MM. Lương-sy-Mân, kể từ ngày 17 octobre 1925.

Hà-v-Lâm kể từ ngày 20 octobre 1925.

Vũ-bang-Tuy kể từ ngày 24 octobre 1925.

Tại tòa Lãnh sự Pháp ở Vân-nam. — Nghị-định ngày 8 mai 1925, bổ M. Nguyễn-thừa-Viễn là thư-ký đổi sang Vân-nam làm tại tòa Lãnh-sự Pháp thay cho M. Nghiêm-mạnh-Phác thì nay bãi đi.

Muốn cần một người « Opérateur-Chimiste », đã quen tạo nghề, biết thử các chất riêng về chất ở mỏ kẽm.

Hỏi xin tại Société minière de Yên-linh, tỉnh Tuyên quang.

Việc thuyền đâm ở làng Phú-hậu về tỉnh Thái-bình. — Việc này đã có nói qua trong mục số trước nay lại tiếp được hai sau này:

Được giữa hôm nay tàu *Kong Môn* ở Hanoi xuống, khi đến trước làng Phú-hậu, thuộc tỉnh Thái bình thì mắc xế, một chiếc thuyền ra đón hành khách lên bờ, bị đâm, 12 người chìm mất và năm người vớt được đem về Nam-định. Những người ở tàu thấy ở con sông ấy chắc đã mắc kinh thấy sự hành khách ở tàu đợi thuyền lên bến rất nguy hểm, vì sự sai của những người vận tải đường thủy, vậy tưởng các quan có trách nhiệm nên định ra lệ đáp khách ở tàu thủy lên bờ ở các bến xép thế nào cho chắc chắn, kẻo mạng người là quan-trọng lắm. Vì phần nhiều những cái thuyền đáp ấy thường bẹp, vì không có ai quản suất. Mà khi tàu đến bến xép mắc xế, thì vẫn chạy rì rì, chiếc thuyền đáp ra vớ được dây là gỏ thuyền giáp vào tàu, để hành khách xuống thuyền. Khi hành khách xuống rồi họ buông dây ra, thì tàu lại bắt đầu chạy kẻo, mà thuyền quay về bến. Cái thuyền đáp ấy đủ to nhỏ mặc lòng số hành khách xuống thuyền bắt cứ nhiều ít thế nào, dầu nước mấp mé cạp, những quân tham kia cũng cố chở liều; ấy cái lúc đó sóng sông thì to, vì lâu vẫn chạy mà thuyền thì dẹp, tài gì chẳng nguy hiểm xem như cái thuyền kia chở 17 người lại đòi thêm ra mấy tên chân sào nữa thì đã biết.

Nay muốn sự đáp thuyền ấy được vững vàng thì nên:

1° Bắt tàu phải dừng hẳn, mà nếu sóng sâu, tàu cứ thế vỗ bến thì bắt đáp gần vào bờ.

2° Chủ tàu phải có mấy cái thuyền thật chắc để đáp khách lên bờ trong những bến không có cầu.

3 Khi nào yên sóng thì thuyền mới được đáp khách.

4 Khi thuyền đã xa rồi, không còn sự nguy hiểm gì nữa thì tàu mới được chạy.

Mong rằng quan trên xét đến mấy điều ấy thì may cho dân đi lại đường thủy lắm thay.

T. P. lai cảo

LA SOEUR BLANCHE

ĐẠI PHIM ẢNH CHIẾU TẠI

Rạp CINÉMA PALACE

HANOI

Trong một tuần-lễ

Từ thứ tư 4 đến thứ ba 10 Novembre 1925

Một người con gái chung nghĩa với chồng — Chồng đi đánh trận, quá ba năm không về, tưởng chồng chết tự cắt tóc đi tu.....

Lâm cảnh rất hay!!! Rất cảm động!!!

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm qua tòa án Trừng-trị xử những việc sau này:

Đánh sóc đĩa ở phố Mã mây. — Sở mật thám được tin báo ở phố Mã-mây vẫn có đánh sóc đĩa làm cho nhiều nhà phải lắm sự gian nan, mới cho rình mấy hôm, mãi đến tối hôm 21 tháng 10 tây vừa rồi mới bắt được quả tang. Ng-văn-Sạn tức Thập là cai xe ở số 79 phố Mã-mây vừa gá vừa lấy hồ và vừa sóc cái. Những con bạc tìm được cộng là 29 tên mà phần nhiều là cu-ly và đi làm mướn cả. Hỏi ở sở mật-thám và ở phòng quan Biện lý thì họ đều thú nhận cả. Nhưng đến nay tại tòa thì lại phản cung và khai rằng ở nhà số 79 chỉ có vài người nhà đánh chăn chơi tiêu khiển mà thôi, còn những người bị bắt là nhận ăn gỏ ở bên cạnh xong tạt sang chơi chứ không có cờ bạc gì cả. Trong số con bạc hiện có 13 tên khai tỉnh Sang vì những lời phân cung không có giá trị gì, nên tòa phạt Ng-văn-Nịu 1 tháng tù và 1000 quan và những con bạc là: Nguyễn-tuấn-Sưu tức Hoa, Trần-thị-Liên, Ng-thị-Thê, Ng-thị-Hai, Phạm-bá-Phúc, Ung-văn-Sâu, Ng-tiến-Thanh, Ng-văn-Ba, Ng-thị-Gái, Vũ-danh-Ấn, Mai-thị-Nhàn, Lê-tuấn-Cước, Ng-thị-Tuất, Trần-văn-Lai, Trần-văn-Trúc, Trương-duy-Miên, Lê-v-Hiền, Ng-văn-Cô, Hàn-v-Quí, Trần-thị-Trương, Danh-Phách, Lê-v Huyên, Ng-thị-Lễ, Trần-đình-Phiên, Ng-v-Cảo, Đinh-văn-Long, Ng-v-Nhã, Bùi-v-Ngọc, và Ng-v-Tề mỗi tên 16 quan.

Tà vượt ngục. — Ng-văn-Chung, nguyên phải phạt 4 tháng tù về tội chứa thuốc phiện lậu và phiện giam ở hỏa-lò Hanoi. Hôm tháng 5 tháng 10 tây vừa rồi nhân đi làm có về trốn mất. Người ta tầm-nã mãi đến hôm 7 tháng 8y mới bắt được, mà khi bắt được lại đã trật lối đi rồi, tên 8y mặc quần áo thường, còn quần áo ở nhà pha phải cho giá đáng 45 quan thì mang đi đâu mất rồi. Tòa phạt tên vượt ngục 8y 2 tháng tù.

Ăn cắp đồ. — Ng-v-Chè và Ng-v-Mạo là cu-ly chở đá cho một người tên là Cai Con bị thưa ăn cắp đá, được tha vì xét không đủ chứng cớ.

Kẻ cắp trẻ con. — Đào Hòa (Vũ-thị) ở hàng Giấy, một hôm vì có khách, bảo làm rượu, mang 10 đồng vừa bạc giấy vừa bạc hào đi chợ Đồng-xuân, đương mà cả mua hoa quả làm đồ nước thì có một con bé 16 tuổi tên là Ng-thị-Hiệp giả danh đi bán trầu cau dong, lấy dao xẻo tái ăn cắp mất 6 $ 40 rồi thừa đi, vì còn 3 $ 6) ở trong tái bị cắt rơi xuống thì mới biết là mất cắp mới bỏ đi tìm. Khi trông thấy đào Hòa chỉ bỏ lên thì có người đuổi mới bắt được con bé ăn cắp mà khám trong mình thì không thấy tiền nong gì nữa vì nó đã chuyển cho đứa khác rồi, mà hỏi thì nó chối không chịu là gì. Hiện con bé ấy đã can án một lần về tội ăn cắp rồi. Tòa hỏi chứng rõi tuyên án phạt con bé ăn cắp ấy 15 ngày tù.

Bội bất lương. — Hoàng-v-Giêm ở làm bồi cho M. Martim nhân thấy chủ đi chơi vắng, ăn cắp áo pa-đê-suy, đồng hồ dây vàng và là 2000 quan cùng 8$90 của chủ gửi làm một gói đưa cho người nhà mang đi, hiện lắc đưa cho người nhà đứng cửa có một người đội sếp trông thấy, nhưng không rõ là gói gì. Hỏi thì người ấy không nhận là gì. Nhưng có tang chứng rõ ràng như thế nên tòa phạt tên bồi bất lương 3 tháng tù. Còn Ngô-bá-Mến là nữa bếp cũng can về việc ấy thì được tha.

TRUNG-HIẾU THẦN-TIÊN

Dịch tiên-thuyết Tàu, toàn bộ 7 quyển đã đóng gộp làm một, dày 248 trang giá 0 $ 50 tiền gửi 0 $ 20 bán ở các hàng sách và nhà Soạn-giả 98 hàng Bông, Hanoi

Tại hiệu BÁO CHẾ MONTÉS có bán

CHLOBATYL DE POTASSE dùng làm nhao

LAITUS de CHROME dùng để thuốc ta

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để lau chùi vôi

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

Bọn lao-động Bắc kỳ tại Tân-thế giới. — Báo *Eveil Economique* kỳ mới rồi có trích đăng một bài của báo *Bulletin du Commerce* nói về bọn thợ thuyền ta làm tại bên Nouvelle-Calédonie như sau này:

« Từ xưa đến nay, những người Annam làm ở mỏ *Bilboquet* vẫn siêng năng làm lụng; chúng đến ngày 15 tháng này mới thấy mấy bọn tụ họp rầm rĩ rồi kế tiếp đến những việc xảy ra bây giờ là việc đình công.

Chúng ta phải nên lưu ý đến lắm mới được; ta thấy Nọa-nước đã kịp lập phương kế để trừ cái mầm loạn đi tới ta lấy làm mừng lắm. Việc loạn ấy nguyên là ở người đem vào: là có giấy và thư từ ở ngoài xui giục.

Nên nhớ rằng quan giám-đốc chính-trị Delamarre đo chính-phủ Đông-dương phái đến khám xét độ hai tháng trước không thấy bọn lao-động kêu-ca gì về cách làm lụng, cách nuôi dưỡng và cách cư xử cả, chỉ có mấy việc nhỏ-nhặt thì đã giải quyết xong nay.

Vậy mà ngày nay lại có 130 người Bắc-kỳ làm đơn thưa người đốc-công cũ mình, chính là người mà ai nấy có thể gọi là *một người đưa đường*, vì ông này nợ về sự khôn khéo của mình mà thợ thuyền làm được công việc đúng đắn chính là M. Monier có tiếng là người tốt. Đơn kiện như thế thì chiếu sao được. Vì thế mà họ bỏ làm trong mấy mỏ.

Bọn đình-công cả thảy là 130. Những người Bắc-kỳ khác (đó là 50 người) đương đợi để 3 năm nay thì không chịu nhập bọn với họ.

Cách làm ăn cũng như nhau cả, cũng do một người đốc công cai-quản, vậy mà họ chẳng kêu ca gì.

HIỆU BÀO-CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MÀU NHUỘM QUYỀN MẪU HÀNG

(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Việc thưởng phẩm-hàm cho các phố trưởng. — Trong một số báo trước bản báo đã đăng nghị-định quan Thống-sứ định thể lệ về việc thưởng phẩm-hàm cho các thiên-hộ ở thành phố Hà-nội, Hải-phòng, Nam định, và Hà-đương là thế nào rồi; nay lại được tin rằng quan Thống-sứ mới ký đạo nghị-định nữa định rằng về lệ thưởng phẩm-hàm cho các phố trưởng ở các thành phố ấy cũng theo như thể-lệ trong đạo nghị-định số 3406 1 ngày 21 octobre 1925 tức là đạo nghị-định mà bản báo đã đăng trước nói trên rọ.

Đá bóng thi. — Chiều hôm qua chủ nhật ở bãi Eclair có cuộc đá bóng thi do hội 9ème Colonial đá với hội Eclair là hội đá bóng có danh tiếng ở Hà-thành. Các anh trong tuần đục, thì-h thế thao ai ai cũng cổ-lắc riêng phần thắng là về hội 9ème Colonial vì xem bề sức lực thì cũng gấp đôi và là một hội đã lâu niên ở Hà-thành chẳng kém gì hội Club-Hanoien cả.

Đúng 3 giờ rưỡi, M. Thụy làm trọng-tài do tai hội ra, và khi dứt tiếng coi hiệu thì các ông bắt đầu vào tranh đấu rất kịch liệt. Thế mà bắt lỗi đoàn trước không mấy khi đáng, tuy bề sức lực thì có, nhưng kém bề nhanh nhẹn và cách lừa bóng rất thần tình như các ông bên hội Eclair.

Kết cục hội 9ème Colonial thua hai vàn không gỡ được vàn nào. Công chúng ai ai cũng lấy làm lạ vì hội 9ème Colonial là một hội của người Tây ăra nay đã rất gồi đã thắng nhiều hội ở Bắc-kỳ, thế mà hội Eclaire mới thành lập được hai năm nay mà tiến bộ một cách mau chóng như vậy thì thi trực là về vang thay hội Eclair.

Đến mai mùng mười hồi 3 giờ bãi Eclair (cạnh nhà đèn Bờ-Sông) lại có cuộc đá bóng tranh giải hội đình-chiến do hội Edep đá với hội Etoile Hanoienne. Ba con ta có rất nên đi xem vì rất có ích.

P. V. L.

Một cách trẻ răn mà được tiền. — M. Nguyễn-công-Tiểu là in-soạn-viên tại trường Cao-đẳng nông-lâm, ở gần vườn Bách-thú Hanoi, có mượn mua sắm đa rẫn, đa trăn, đa kỳ-đà làm văn.....

Ai bỏ được những loài ấy nên đem đến đấy mà bán, hoặc để sống hoặc đánh chết cũng được, miễn là đa đừng đánh rách thôi.

Nếu ở xa thì nên lột sẵn, cách lột như thế này: lấy dao sắc rạch thẳng giữa bụng rồi bóc cho khéo đừng để thủng chỗ nào. Khi lột xong cạo cho sạch hết mỡ ứng mỡ và bọc nhẹ đinh ở lần trong da rồi lấy muối mà xát cho kỹ, muối lấy dùng xong phải bỏ đi chứ đừng hà tiện để lại xát vào da khác, ấy là hỏng đấy. Xát muối xong đem da căng thẳng rồi để vào chỗ rợp và thoáng hơi cho nó khô dần chứ đừng phơi ra nắng.

Hễ trông con vật nào to như thế này thì mới mua được:

Da kỳ-đà căng rồi ở chỗ nách phải rộng từ hai mươi phân tây giờ lên nghĩa là năm tấc An-nam.

Da rắn căng rồi phải rộng từ mười lăm phân tây giờ lên nghĩa là non bốn tấc An-nam.

Chất ở nhà bạn. — Chiều mồng 6 vừa rồi, hồi 5 giờ, có một người đàn-bà là Ng-thị-Khang 30 tuổi ở tỉnh Bắc-ninh đem con chị em là Ng-thị-Kia ở phố Bourrin số 23 chẳng may chết mất ở đó. Vì chủ nhà không chịu để xác ở trong nhà cho nên sở Cảnh-sát cho khiêng vào nhà xác.

XE Ô-TÔ VẬN TẢI

Muốn bán 2 cái xe ca-mi-ông đóng để chở hành-khách. Có cả giấy phép chạy xe.

Thiệt là một dịp hiếm có. Hỏi tại số 4, Đường Cột-cờ (Victor-Hugo) Hanoi.

MỘT DỊP TỐT

Muốn bán mối cái ô-tô Bebe Peugeot 6 HP còn tốt lắm. Định giá là 500 đồng bạc. Ai muốn mua xin hỏi tại số nhà 90 phố Boulevard Carreau.

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh đong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinema Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương rình rất đẹp, rất hay, giá rất phải chăng.

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

số 324

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Sái thái-sư nghe nói, xiết bao mừng rỡ, liền sai *Tuyên-tán* làm sớ, đem một đạo văn-thư, cưỡi ngựa đi gấp ngày đêm, thẳng tới *Bồ-đông*, đưa tiệt-vật vào mời *Quan-thắng* về *Đông-kinh* để thương-nghị mưu kế.

Tuyên tán vâng lệnh, cùng mấy tên người nhà cưỡi ngựa ra đi. Khi đến *Bồ-đông*, vào trước cửa dinh trấn-giản xuống ngựa. Hôm ấy *Quan-thắng* đang cùng *Hác-tư văn* ngồi ở trong dinh, bình-luận những việc hưng phế xưa nay, bỗng nghe có sứ-mệnh ở *Đông-kinh* đến, *Quan-thắng* vội-vàng cùng *Hác-tư-văn* ra nghênh-tiếp

Hai bên thi-lễ xong, mới vào ngồi tại trong sảnh *Quan-thắng* hỏi *Tuyên-tán* rằng:

— Đã lâu nay không được gặp cố-nhân, ngày nay chẳng hay vì việc gì mà hồng lộm-lội đường xa tới đây như thế?

Tuyên-tán đáp rằng:

— Cơ vì bọn giặc cỏ *Lương-sơn-bạc* đem quân đến đánh *Đại-danh*, mà *Tuyên tán* ở trước mặt quan thái-sư đã biết sức bảo-cử đại-huynh là một người có tài đẹp loạn yên dân. Quan thái-sư mới sai tôi vâng sắc-chỉ triều-đình, đem lễ-vật tới đây để mời đại-huynh, vậy đại-huynh chớ nên chối-từ, phải mau mau sửa soạn khởi-hành, để tiến kinh ngay cho khỏi lỡ công việc.

Quan-thắng nghe nói vui mừng lại trỏ *Hác-tư-văn* mà nói với *Tuyên-tán* rằng:

— Ông này tên gọi *Hác-tư-văn* là người-anh-rể của tôi đó. Toàn-mẫn ông thuở xưa năm mộng thấy *Tinh-thầy-hân* đầu thai mà sinh ra ông, cho nên chúng vẫn đặt một cái biệt-hiệu cho ông là *Tinh-thầy-hân*. Trong mười tám khoa về nghệ, ông này giỏi đủ mọi tài. Tiếc rằng đến nay vẫn còn chìm đắm ở đây, ngày nay tôi thiết trông vẫn nên công-danh, để hợp sức nhau mà nghĩ mưu bác nước.

Tuyên-tán vâng lời, lần giục-giã khởi-hành. *Quan-thắng* gọi dặn bảo người nhà, rồi cùng *Hác-tư văn* dẫn mười mấy người ở *Quan-thắng* theo *Tuyên-tán* thẳng đường đi về *Đông-kinh*.

Khi tới *Đông-kinh*, đến trước cửa đình thái-sư xuống ngựa, nhờ môn-lại vào bẩm. *Sái thái-sư* nghe báo, truyền lệnh cho *Tuyên-tán* đưa *Quan-thắng* và *Hác-tư-văn* vào yết-kiến.

Quan-thắng và *Hác-tư văn* sụp lạy, đứng ở dưới thềm. *Sái thái-sư* trông thấy *Quan-thắng* tướng mạo đường-đường, mình cao hơn tám thước, râu thưa ba chòm, mắt phượng mày ngài, mặt đỏ trái-xoan, mới đỏ như son, trông rõ là một bậc anh-hùng hào-kiệt.

Sái thái-sư mừng rỡ, liền phán hỏi rằng:

— Tướng-quân năm nay bao nhiêu tuổi?

Quan thắng hầm rằng:

— Tiểu-tướng năm nay ba mươi hai tuổi;

Sái thái-sư nói:

— Hiện nay đang giặc cỏ *Lương-sơn-bạc* vây thành *Đại-danh*, dám hỏi tướng-quân dùng mưu-kế chi để mà giải-cứu?

Quan-thắng hầm rằng:

— Bẩm lần tôi vẫn nghe bọn giặc cỏ ấy chiếm-cứ ở nơi thủy-bạc, quẫy nhiễu nhân-dân, nay lại đem đội bộ sáu-bộ đi mà đem quân ra, thì là chúng tự mua lấy tai vạ. Ta muốn cứu thành *Đại-danh* thì xin đem mấy vạn quân tinh binh vào đánh *Lương-sơn-bạc* trước, rồi sẽ hết bọn giặc cỏ ấy sau, khiến chúng đầu đuôi không tiếp ứng được cho nhau, tự khắc phải vỡ tan vậy.

Sái thái-sư nghe nói, xiết bao mừng rỡ, ngành lại bảo *Tuyên-tán* rằng:

— Đó là cái kế vậy *Ngụy* để cứu *Triệu*, chính hợp ý ta!

Nói xong, truyền gọi các quan trong viện sơ mật, sai tuyển lấy một vạn năm nghìn quân tinh-binh ở *Sơn-đông* và *Hà-bắc*, cho *Hác tư-văn* làm tiên-phong, *Tuyên tán* làm hợp-nhậu, *Quan thắng* làm tiên-bình chỉ huy-sứ, còn chức bộ quân thái-úy là *Đoàn-thường* thì coi việc tiếp ứng lương-thảo.

Khi sắt đặt đâu đấy rồi, liền khao-thưởng ba quân và bọn ngày khởi hành, thẳng đường tiến vào *Lương-sơn-bạc*.

HỒI THỨ LXIII

Hôm ấy *Quan-thắng* từ biệt *Sái thái-sư*, lĩnh một vạn năm nghìn quân-mã chia làm ba đội, tự xứ *Đông-kinh* thẳng đường tiến sang *Lương-sơn-bạc*.

Lại nói chuyện *Tống-giang* cùng các tướng ngày nào cũng đem quân đánh thành, *Lộ-thành* và *Vận-đạt* khi nào lại còn dám ra. *Sách-xiêu* thì vết thương vẫn còn đau đớn, chưa được bình-phục, vì thế không một người nào ra đánh cả.

Tống-giang thấy đánh mãi chưa phá được thành, trong lòng có ý phiền-muộn. Và đi đã lâu ngày, không biết tin tức sơn-trại ra thế nào, Đêm hôm ấy, *Tống-giang* một mình ngồi trong quân trướng, chăm đèn một quyển *Huyền-nữ* thiên thư ra xem. Bỗng nghe báo có quân-sư *Ngộ dụng* đến.

Ngộ-dụng vào đến trong quân-trướng, nói với *Tống-giang* rằng:

— Quân ta vây thành bấy lâu, có sao không thấy có quân cứu-viện. mà trong thành cũng chẳng thấy đem quân ra đánh. Hôm trước ta thấy có ba chiếc ngựa ở trong thành lên ra, tôi là *Lương-trung-thư* sai người tiến kinh, để cáo cấp với nhạc-phụ hắn là *Sái thái-sư*. *Sái thái-sư* nghe báo, tất nào chẳng phải mau mau khiến tướng điển binh, hay là có viên tướng tướng nào hiệt đóng cái kế vậy *Ngụy cứu Triệu*, không đem binh đến giải-cứu ở đây, mà lại thẳng đường vào đánh quân-trại ta ở *Lương sơn-bạc*, hễ thì ta tính làm sao. Huynh-trưởng cũng nên phải lo liệu trước. Bây giờ ta hãy truyền cho quân-sĩ sửa-soạn sẵn, nhưng chưa nên kéo lui tất số vội..

Nói chưa dứt lời thì bỗng thấy *Thần-hành thái-bảo Đới-tôn* dẫn bốn năm người đến.

— Nay *Sái thái-sư* mới người chán huyền-tôn *Quan-bố-tát* ở *Bồ-đông* tên gọi *Đại-Bảo Quan-thắng* làm tiên-tướng, đem một đạo quân-mã, thẳng đường tiến sang *Lương-sơn-bạc*, vậy các vị đầu-lĩnh ở trong sơn-trại, không biết xử-trí thế nào, xin đem huynh-trưởng cùng quân-sư mau mau thu quân trở về thì mới giải cứu được cái tai-nạn ấy.

Ngộ-dụng nói:

— Đã đánh rằng thế, nhưng không nên rất về vội. Đêm nay hãy cho bộ quân đi trước, và chia hai toán quân đến mai-phục ở hai bên *Phi hổ-cốc*. Trong thành hiểu chừng ta rút quân, tất nhiên ra đuổi, nếu không phòng bị thì tất thế nào quân ta cũng phải rối loạn vậy.

Tống-giang nói:

— Quân-sư nói rất phải!

Nói xong, truyền lệnh cho *Tiên-lộ-quảng Bao-sinh* đem năm trăm quân ra mai-phục ở phía tả *Phi hổ cốc*; còn *Bảo-tư-đầu Lâm-xung* đem năm trăm quân ra mai phục ở phía hữu.

Nói xong, truyền lệnh cho *Tiên-lộ-quảng Bao-sinh* đem năm trăm quân ra mai-phục ở phía tả *Phi hổ cốc*; còn *Bảo-tư-đầu Lâm-xung* đem năm trăm quân ra mai phục ở phía hữu.

Nói xong, truyền lệnh cho *Tiên-lộ-quảng Bao-sinh* đem năm trăm quân ra mai-phục ở phía tả *Phi hổ cốc*; còn *Bảo-tư-đầu Lâm-xung* đem năm trăm quân ra mai phục ở phía hữu.

Nói xong, truyền lệnh cho *Tiên-lộ-quảng Bao-sinh* đem năm trăm quân ra mai-phục ở phía tả *Phi hổ cốc*; còn *Bảo-tư-đầu Lâm-xung* đem năm trăm quân ra mai phục ở phía hữu.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

— Comme vous même, Monsieur le comte, interrompit l'évêque.

Le sénateur poursuivit :

— Je hais Diderot ; c'est un idéologue un déclamateur et un révolutionnaire, au fond croyant en Dieu, et plus bigot que Voltaire. Voltaire s'est moqué de Needham, et il a eu tort ; car les anguilles de Needham prouvent que Dieu est inutile. Une goutte de vinaigre dans une cuillerée de pâte de farine supplée le *fiat lux*. Supposez la goutte plus grosse et la cuillerée plus grande, vous avez le monde. L'homme c'est l'anguille. Alors à quoi bon le Père éternel ? Monsieur l'évêque, l'hypothèse Jehovah me fatigue. Elle n'est bonne qu'à produire des gens maigres qui songent creux. A bas ce grand Tout qui me tracasse ! Vive Zéro qui me laisse tranquille ! De vous à moi et pour vider mon sac, et pour me confesser à mon pasteur comme il convient, je vous avoue que j'ai du bon sens. Je ne suis pas fou de votre Jésus qui prêche à tout bout de champ le renoncement et le sacrifice. Conseil d'avare à des gueux. Renoncement ! pourquoi ? Sacrifice ! à quoi ? Je ne vois pas qu'un loup s'immole au bonheur d'un autre loup. Restons donc dans la nature. Nous sommes au sommet ; ayons la philosophie supérieure. Que sert d'être en haut si l'on ne voit pas plus loin que le bout du nez des autres. Vivons gaîment. La vie, c'est tout. Que l'homme ait un autre avenir, ailleurs, là haut, là-bas, quelque part, je n'en crois pas un traître mot. Ah ! l'on me recommande le sacrifice et le renoncement, je dois prendre garde à tout ce que je fais, il faut, que je me casse ma tête sur le bien et le mal, sur la justice et l'injuste, sur le *fas* et le *nefas*. Pourquoi ? parce que j'aurai à rendre compte de mes actions. Quand ? après ma mort. Quel beau rêve ! Après ma mort, bien tôt qui me piacera. Faites donc saisir une poignée de cendre par une main d'ombre. Disons la vérité, nous qui sommes des initiés et qui avons levé la jupe d'Isis : Il n'y a rien, ou mal, il y a de la végétation. Cherchons ce reel. Creusons tout à fait. Allons au fond, que diable ! Il faut flairer la vérité, fouiller sous terre, et la saisir. Alors elle vous donne des joies exquises. Alors vous devenez fort, et vous riez. Je suis carré par la base, moi, Monsieur l'évêque, l'immortalité de l'homme est un rêve rate-si-plein. Oh ! la charmante promesse ! Lisez vous le bon billet qu'a Adam ! On est âme, on sera ange, on aura des ailes bleues aux omoplates. A lez moi d'ici, n'est ce pas Tertullien qui dit que les bienheureux iront d'un astre à l'autre ? Soit, on sera les sauterelles des étoiles. Et puis on verra Dieu. En tout cas c'est que tous ces paradis, Dieu compris, me sont nettement indifférents. Je ne dirai point cela dans le boudoir, perbleu ! mais je le chuchote entre amis. *Inter nos*. Sacrifier la terre au paradis, c'est la hier la proie pour l'ombre. Etre dupe de l'infini ! pas si bête. Je suis néant. Je m'appelle monsieur le comte Néant, sénateur. Etais-je avant ma naissance ? Non. Serai-je après ma mort ? Non. Que suis-je ? un peu de poussière agrégée par un organisme. Qu'ai-je à faire sur cette terre ? J'ai le choix. Souffrir ou jouir. Où me menera la souffrance ? Au néant. Mais j'aurai souffert. Où me menera la jouissance ? Au néant. Mais j'aurai joui. Mon choix est fait. Il faut être mangeant ou manger. Je mange. Mieux vaut être la dent que l'herbe. Telle est ma sagesse. Après quoi, va comme je te pousse ; le fossoyeur est là, le Panthéon pour nous autres, tout tombe dans le grand trou. Fin. *Finis*. Liquidation totale. Ceci est l'endroit de l'évanouissement. La mort est morte, croyez moi. Qu'il y ait là quelqu'un qui ait quelque chose à me dire, je ris d'y songer. Invention de nourrices. Croquemitaine pour les enfants. Jéhovah pour les hommes. Non, notre lendemain est de la nuit. Derrière la tombe, il n'y a plus que des néants égaux. Vous avez été Sardanapale, vous avez été Vincent de Paul, cela fait le même rien. Voilà le vrai. .

(A suivre)

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Batie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 3 $ 00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 3 . 00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. . . . . 3 . 00
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 4 00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Những kẻ khốn nạn

TIỂU-THUYẾT, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

Ông giám-mục không để nói nốt, chêm ngay rằng :
— Đại-nhân cũng thếp vàng, sách cũng thếp vàng. Ông nguyên-lão lại nói luôn :
— Tôi ghét *Diderot*, *Diderot* là một nhà tư-tưởng không có thiệt-thực, một nhà biện-bác bằng hư-văn, một nhà cách-mệnh, nhưng lưu-trung văn còn tin Thiên-chúa, có lẽ lại sùng-đạo hơn cả *Voltaire*. *Voltaire* hay nhạo bảng *Needham*, nhưng mà nhạo-bảng không phải lẽ. Cứ theo cái lý-thuyết mới của ông *Needham* thì không cần phải có Thiên-chúa. Một giọt giấm với một thìa bột, là đủ sinh ra được động-vật, hà tất còn phải viện đến cái chuyện Chúa-Lời đứng phùa ủ-mình chủ dạ nữa. Ấu là cứ tưởng-tượng một giọt giấm thật to, một thìa bột thật lớn, vậy là thành ra thế-giới. Người, tất là những vi-trùng của ông *Needham*. Con rùa chức, cái ông Cha chung đời đời của bên Đạo còn dùng để mà làm chi nữa ? Vậy thời, ông giám-mục ơi ! cái tư-tưởng *Jehovah* (tiếng Do-thái nghĩa là Thiên-chúa) tôi nghe lắm đã chán tai rồi. Tư-tưởng ấy ngày nay chỉ kết-cấu nên những kẻ con-cời mơ-hồ chuyện hão mà thôi. Ấu là bỏ phứt cái lý-thuyết « Trời là gồm cả vũ-trụ », là cái lý-thuyết nó làm cho tôi tức anh-ách, mà nên vụ cái lý-thuyết « không không » là cái lý-thuyết nó để cho tôi được yên lòng tâm thần. Thôi thì liệu đây, nhân tôi đã thụ lại với ông giám-mục, thì tôi xin dốc cho hết cái tội lợi nay hơn thế. Tôi thú thực cùng ông rằng tôi đây biết phân phải quấy.

Tôi không có vô vập gì chúa *Jesus* như ông nửa đau, tha hồ cho chúa *Jesus* cứ việc dân dương xe cho nạo cùng đo người ta những điều vong-kị, những cấu bỏ lợi. Chẳng qua là những bợ thống keo-cứt đứng khuyến rau lủ khô-rách. Làm sao mà vong kị ? Tội gì mà chịu thiệt ? Lấy lẽ gì mà bảo một con làng phải vì một con làng khác mà chịu thiệt thân ? Vậy thì tạo hóa đã sinh ra ta thế nào, ta cứ như thế mà sinh hoạt. Loài người chẳng là loài trên cạn, thì lại phải theo một cái tự-nhiên cao nhất. Vì nếu ở trên cao mà mất nhân không xa được bằng cái mà người ta thì ở trên cao mà làm gì ? Ấu là chúng ta nên hoàn lục mà sống. Sống là gồm hết cả. Ngoài giã cái kiếp này, người ta còn có kiếp tương-lai nào khác ở đâu đâu, trên xa khả xê phận tội thì tôi không hề chút nào cả. Không có thật ! Tôn-giáo khuyên ta nên chịu thiệt, nên quên mình, ta làm việc gì cũng phải nghĩ sao nghĩ trước ; ta phải nhức óc để mà phân-biệt thế nào là thiện, thế nào là ác, thế nào là chính, thế nào là tà, thế nào là nên, thế nào là không nên. Làm sao thế vậy ? Bởi vì thiện, ác, chính, tà, nghĩ kỹ, sau này ta cũng phải tính toán, phải trình thưa. Trình thưa với ai ? Trình thưa ở đâu ? Trình thưa sau khi ta chết. Hồ thử sự mơ hồ ! Khi ta đã chết rồi, đố ai ta gặp lại được con hoàn được ta nữa mà hỏi tội. Đố ai tay được tay vô-hình, ma bóc-ma bóc nắm tro. Ấu là chỉ cho bằng nói thật, hoa ta đây là kẻ đã hiểu biết cơ trời, nói tục là đã ven được cái xiềm của nữ-thần *Isis*, thì không có thiện-không có ác, duy chỉ có cái có mọc ma thôi. (Cũng là thừa cái lý-thuyết của ông *Needham* nói rằng một giọt giấm chua, đổ vào một thìa bột, bỏ-dụng bột lên **men mà kết-cấu** thành những vi-trùng vậy). Ấy tu là ta nên nghĩ xem thế nào là chân-lý, thế nào là thực trạng. Đã đạo bèn phải đào bới cho sâu. Xuống cho tận cho cùng-đế. Ông ơi, đạo làm người phải thành mục ma đành hơi tay cái chân-lý nó vẫn lấp ở đâu, thì phải đào nó lên mà lấy cho được. Khi đã được nó rồi, thì nó làm cho chúng ta được khoan tạc muôn phần. Bây giờ thì chúng ta mới biết mình là ai, bởi vì chúng ta đã biết mình từ đâu đến. Ta đây nghe mình đã vững như cơ-đồ vững lắm dưới. Vậy thời, ông giám-mục ơi, cái lý-thuyết linh hồn bất diệt, chẳng qua là một chuyện ba miêng cho hồ (Nguyên văn : là một cái cối say chớ mưa) Khen cho câu đố trẻ khéo bày ! Cứ tin vào mà chết ! Tội nghiệp cho ông A-dong, thật-thà có một ! Bây giờ chúng ta là linh-hồn, về sau chúng ta sẽ hoá thiên-thần, có cánh xanh-biếc mọc hai bên lưng. Ông ơi ông nhắc đỡ tôi. có phải lời ông *Tertullien* nói rằng những người tu đắc đạo về sau bay được từ ngôi sao này sang ngôi sao khác hay không ? Nếu vậy thì ra rồi chúng ta thành chân-chân ở trên các vì sao. Rồi thì được gặp mặt Đức Chúa-Lời. Rồ thật là nói hươu nói vượn. Những thiên-đường đó toàn là những sự nhảm cả. Chúa-Lời là một câu bảy đặt và nghĩa-lý. Trong bào *Moniteur* của tôi thì tôi không nói thế đâu, mà ông sợ. Nhưng mà chỗ bè bạn với nhau, khi tửu hậu, lúc trà dư, chúng ta nói rì chọ nhau cũng biết. Bỏ địa-giới mà cầu lấy thiên-đường, thật là buồng cau thật mà vỏ cải bóng đầy, ông ạ. Tôi gì mà khờ-dại tin cái vô-cùng. Đứng ngu-xuẩn thế. Tôi đây là thằng Hư-không. Danh hiệu tôi là Hư-không bất-tuyệt, nguyên-lão đại-phu. Trước khi cha mẹ để ra tôi, đã có tôi chưa ? Hẳn rằng không. Sau khi tôi chết, có còn tôi không ? Cũng hẳn rằng không. Vậy thì tôi là cái gì ! Chẳng qua là một đống bụi, có một cái cơ-quan nó chắp lại liền với nhau mà thành ra một vật sinh-động trong một thời-gian. Tôi sinh ra trên trái đất này để mà làm gì ? Ấy là tùy ý tôi được chọn lấy. Tuy họa hay là hưởng phúc. Thụ họa thì rồi đi đâu ? Đi đến chỗ không-không, nhưng trước khi đến đó còn phải thụ họa, phải chịu đau khổ. Hưởng phúc thì rồi đi đâu ? Cũng đi đến chỗ không-không, nhưng trước khi đến đó, còn hưởng-phúc, được biết cái khoái-lạc. Hai đường, ấy tôi đã chọn rồi. Ở đời một là ăn người, hai là để người ăn. Tôi thì tôi xin vào hạng ăn người. Một đường làm cái răng nhai cỏ, với một đường làm cái cỏ cho răng nhai, thì làm cái răng là hơn. Đó là cái đạo làm người của tôi. Xong việc ta rồi thì mặc cho con tạo xoay vần. Đã có thằng phu đào lỗ đứng đó, Công-thần lăng thì để cho bọn chúng tôi, nhưng hắt quả ai thì cũng chui vào cái hố lớn. Hai tay buông xuôi là đâu vào đó cả. Hết. Chung tất. Không còn gì nữa. Sổ sách tôn gì khiếm gì, cũng là xí xóa ; đây là nói đến chỗ chung cục, đến chỗ giải tán. Chết là chết, ông giám-mục nên tin lời tôi. Hoặc giả lúc tôi sắp chết, mà còn có ai cần phải ghé vào tai tôi mà nói câu gì, tôi những nghĩ đến cũng đã phì cười trước. Chẳng qua là những câu chuyện vô em dọa trẻ. Con-nít chúng nó gọi là ông Ba-bi, người lớn thì gọi là Chúa-Lời. Hão cả, nhảm mắt chỉ hậu là tối như đêm dày như dải. Bên kia cái mả, thì chỉ có một lũ không-không bằng nhau hết. Trước kia ông là vua *Sardanapale*, hay trước kia ông là thánh *Vincent de Paul*, bây giờ cũng thế, cũng là không có gì nữa. Đó là chân-lý....

(Còn nữa)

Dùng cây làm đồ bón

Một kỳ trước kỳ-giả đã nói về mấy thứ cây về loài rau có tính làm cho tốt đất, vì giống vi-trùng kỳ-sinh ở rễ các cây ấy chế được các chất bón về loài đạm-khí, làm cho đất cát thêm chất nuôi cây lên. Nhưng đất giống các cây ấy, chỉ thêm được chất azote mà thôi, còn những chất khác muốn cho đất dụng nên cây, như chất lân, chất hắc-tat, chất vôi, v. v... thì đến lúc hà gặt lại bị mang đi nơi khác. Vậy người nhà quê bón đất lại phải bón đất bằng các chất bổ thì hợp như các chất về loài lân, tro cỏ tàn, mỡ, bồ-tạt, vôi, v. v... thì đất mới giữ được tốt như thường, và giống giọt mới được tốt

Trong bài này kỳ-giả xét cái cách dùng các cây ấy một cách ích lợi hơn, khiến cho có thể tế bần được phần sản-vật, là một thứ người nhà quê thiếu dùng, vì họ nuôi ít súc vật lắm.

Ruộng đất không mấy khi giống luôn cả năm. Có đến ở miền ruộng đất giống gọi hết như miền trung-châu Bắc-kỳ, ruộng đất cũng thường khi bỏ không hàng mấy tuần lễ, như khoảng từ vụ gặt mùa thu đến vụ cấy mùa xuân, hoặc từ đó gặt mùa xuân đến đó cấy mùa hạ. Ruộng đất bỏ không ít ngày, không có gì là ngại lắm. Nếu mà khi ruộng bỏ không có một mùa, có thì bỏ không lâu hơn nữa, hoặc là bỏ mùa gió không thuận hoặc là giống giọt đi nhiều, mà để phải bỏ không để đợi cho các chất trong đất biến hóa đi, đó thế nào mặc lòng, đất bỏ không như thế có thể sinh ra hại được.

Nhất là trong những đất giống cây nhỏ như cà-phê, chè cỏng, v. v... mà đất bỏ không lại càng nguy hiểm lắm. Trong mấy năm đầu cây mới giống, cây mới hút chất nuôi cây ở một phần trong ruộng đất mà thôi. Đất ở vào khoảng giữa hai rẫy cây, bỏ không mãi cho đến khi cây lớn, rễ cây đâm rộng ra khu để đành để phòng cây lớn lên.

Nay ta thử xét đất không giống xem nó sinh ra thế nào. Mùa mưa nước chảy tuột trên mặt đất mà làm cho một phần đất trôi xuống sông. Phần đất bị trôi ấy lại chính là lớp đất ở trên mặt xưa nay ta vẫn hễ bao là giống phù. Nước chảy xẻ mất lớp đất ở trên mặt đi. Nước mưa mỗi phần lại thấm xuống lớp đất nông, làm tan các chất có ích ở lớp đất nông, rồi từ từ thấm xuống lớp đất sâu, thế là thiệt hết bao chất tốt cho rễ cây. Như vậy nước thấm xuống cũng làm cho đất mất nuôi cây đi.

Đất có giống cây thì khác không thế. Cây cối ngăn trở không cho nước chảy tuột đi. Nước thấm xuống đất rễ cây hút lấy, rồi sau lá nhà thành hơi nước thì không thấm xuống lớp sâu được mấy tí, mà không đem đi mất nhiều chất tốt. Nếu có chất ấy biến hóa vừa độ tiêu hóa được, rễ cây lại hút ngay đi, mà chỉ hóa thành nhựa cây, chứ không chứa chất ở dưới đất, thì các chất ấy lại đỡ hao được nhiều lắm. Các chất ấy như thế được để ở một cái nước ; sẽ cướp cũng được, bị chó ngay vào một cái kho chắc chắn và kín đáo vậy. Như vậy đất có cây cối là không hao các chất nuôi cây.

Những nơi đất bỏ không, nay ta giống các cây về loài rau, có thể cũng giống vi-trùng mà gây nên các chất về loài đạm khí, thì được lợi nhiều điều sau này :

1° Đất có nhiều chất tốt.

2° Các chất tiêu hóa được bị rễ cây hút đi và không bị nước trôi đi mất.

3° Vi-trùng kỳ-sinh ở rễ cây hút lấy đạm-khí chế thành vị nuôi cây, một phần thì bị biến hóa thành chất trong cây cối, một phần thì chứa ở trong đất.

Nếu ta đang đem đi trồng khác, ta chặt nó rồi chôn ngay ở ruộng, thì lại còn lợi được mấy điều lợi nữa.

4° Các chất muốn của đất để dụng nên cây, lại bị hoàn lại cho đất.

5° Đất được thêm những chất trong cây dụng nên bởi các chất về loài đạm-khí của giống vi-trùng chế ra, được thêm dưỡng-khí và thán-khí của lá cây hút ở khí giới, chất sau này dụng nên đất màu rất tốt cho cây cối giống giọt sau này.

Gặp cho đất không mất các chất nuôi cây và lại bổ thêm các chất lấy ở khí giới vào nữa, có khác gì bón cho đất mà chất bón lấy chẳng tốt kém gì phân.

Giống cây đề chôn xuống đất làm đồ bón gọi là giống cây tốt đất. Muốn làm cho ruộng đất Đông-dương tốt hơn, tay chỉ nên giống các cây tốt đất cho phải phép. Chỉ có dùng cách lấy mới bón đã được đất, khiến cho các chất bón phụ như cỏ-phát, bồ-tạt, vôi, v. v. không đến hại mà lại có ích nữa.

Tự do diễn đàn

Đàn-bà, con gái ta có nên để răng trắng không ?

« Cái răng, cái tóc là gốc con người » Cứ câu tục-ngữ đó, thì cái răng với cái tóc đều rất quan-trọng về cách trang-điểm của người ta, mất là đàn bà con gái lại càng phải lấy làm chú ý lắm. Trước khi bàn về bỏ cái cổ tục nhuộm răng trong phái nữ nhi thì hãy nên nói về mấy cái tục mà chúng ta đã hoán cải hơn mười lăm năm nay để bỏ từ răng trước khó-khăn là bao nhiêu mà sau công thấy dễ dàng, như đàn ông thì búi tóc, đàn-bà thì đánh phấn và cải-cách y phục, vân vân.

Ngày xưa mà một người búi tóc thì hoặc là người ốm, hoặc là kẻ-cướp, là bồi-trọe, là bất tố. Sau ta biết để búi tóc là trái vệ-sinh, là phiền-phức, là chướng mắt, cho nên cứ lần lượt thế phải đi tu « chữa duy tân » hết. Thoạt tiên là bọn tân học, sau đến cả bậc văn-thân, quan-trường mà lan rộng ra đến khắp nước.

Về cách trang-điểm và y-phục của đàn-bà, thì mươi năm nay về trước, một người đàn-bà mà mặt đánh phấn, tay cầm ô, chân đi giầy hay là mình mặc áo cánh cộc thì coi là thường giảng-bá, ...

Ấy thế mà bây giờ thì nhan nhản toàn là theo lối giảng-bá cả, dẫu không mấy ai còn cái nón quai-thao, chân không mấy ai còn đôi dép cong, áo lót thịt toàn là áo cộc, mặt thì có người đánh phấn giồng mặt con hát-bội.

Trước thì khinh rẻ cái đầu tree của đàn-ông như thế, khinh rẻ cái mặt phấn cái áo cộc, cái ô, đối ghẻ lấy của đàn-bà như thế, bây giờ không những không khinh, không bỉ bai ra mà cho lối mới ấy là « mới » Thật là chỉ đấy mà lại khen ngay đấy chẳ trước mà lại bài-xích sau.

Muốn làm sao về trước ta còn quá tôn-trọng cổ-tục mà còn cái được mấy cái tục khó-khăn như thế, huống chi bây giờ mà bàn về phải bỏ cái tục nhuộm răng thì cũng chẳng là gì, chẳng phải là bàn nhỏ-nhặng hay « quá văn-minh » gì lắm.

Hiện nay ở chốn thành-thị, con gái toàn đề răng trắng cả, duy chỉ còn các bà, các cô và đám gái quê là còn giữ tục sơn răng mà thôi — Đàn ông ở chốn thành-thị còn nhiều răng đen, nhưng không ai ruộm lại nữa - Mai mỗi đám giai quê một ngày một khai thông rộng rãi thì rồi cũng sẽ bỏ nốt tục lỹ. Như thế thì chỉ còn riêng bên nữ-giới có thứ răng bịệt chẳng hay sao ?

Răng trắng là mẫu đẹp thiên-nhiên, nên giữ cho trắng thêm ra vẻ hay, sao lại bôi đen nó đi. Trái phép mỹ thuật, mà cũng chẳng bổ gì về dưỡng vệ-sinh — Nhiều người cho răng nhuộm là răng bền. Bền gì ? Có phải là sơn như sơn then đâu ? — Ta có câu : « Răng đen rưng-rức hạt đen kèm tóa » để khen răng đẹp của người mỹ nữ. Đẹp là đẹp với ta mà thôi. Người Âu-châu cũng có câu để khen răng đẹp của mỹ-nữ : « Mình ơi, hai hàm răng của mình thật là đều, một đăng khen là ngọc. Hạt đen đẹp hay là ngọc đẹp ? Hạt đen qui hay là ngọc qui ?

Răng đen không những không xa nhìn cho người Âu-châu mà là sự khinh bỉ, sự lợ-làng cho người Tàu. Tôi còn nhớ, 6, 7 năm nay, khi tôi đi chuyến xe hỏa Phú-thọ về Hà-nội, trong toa hạng ba có 4, 5 người Khách, nghe đâu là Khách tỉnh Vân-nam sang chơi Hà-nội, một nụ trời cắm bút nói chuyện mãi với một bà An-nam, tôi biết bà là người phố bảng Gai. Bà độ 27 tuổi trở lại, chữ nho bà viết giỏi nhỏi người Khách nhanh nhẹn lắm. Đang vì tự-nhiên, bà dừng bút lại, tủm-tỉm cười, rồi quay lại hỏi mấy người An-nam ngồi gần gũi bà rằng : « Người ta hỏi : Sao người An-nam lại để răng đen, thì gả nhời thế nào hở các ông ? » Bà lại vội giả nhời rằng : Hay là bảo tại ta ăn trầu. Rồi bà viết giả nhời ngay người Khách. Mấy người Khách nhìn bà viết rồi tủm-tỉm cười. Ấy bà cũng biết tỉm nhẽ để cho người ta đỡ cười tục nhà. Tôi cũng tưởng chỉ tỉnh nhẽ ấy mà ta ruộm răng. Về nhiều nơi ở miền Vân-nam người An-nam ta ở cùng đông, tôi được rõ rằng người Khách bỉ cái răng đen lắm. Người ta cười, người ta bỉ cũng không nên trách, Nước cho cũng vậy, có cái tục đỏ, người nước ấy có bỉ thì người đâu. Như trước người Khách biết để đuôi sam là đáng buồn cười đi. Sao ta cũng biết cười họ mà bảo rằng « Chú Khách trên đầu có đuôi ».

Xét bấy nhiêu nhẽ nói trên này, nhỉ ta nên trọng, nên qui hai hàm răng một cách tối tân mà đừng bịện mình như răng nên làm gì.

Ước gì mà lại có các cô, các mợ ở các nhà qui-tộc khởi đầu hai hàm răng ngọc để cho nữ nhi bắt chước.

Ước gì các bà giáo giảng-đạo cho nữ-học-sinh rằng : ông giời cho hai hàm răng ta cai màu gì thì cứ để nguyên lấy cái màu ấy mà giữ cho thêm đẹp ra.

Thử xem toàn-dân ta bạch xỉ có sẽ nên đôi không nào !

Ng-v-D.

SỞ MUA VẴN-TỰ NỢ VÀ ĐÒI HỘ CÁC CÔNG NỢ

Nhà-ở ấy ở số 6, Phố Hàng-Trống — Hanoi

Sở này đã trình Tòa, *đã mở bảy năm nay* chuyên về việc mua vẫn-tự nợ và đòi hộ các công nợ ở các tỉnh. — Công được phép dịch các đơn từ — *lo giúp hộ các công việc* — mua bán hộ nhà cửa, đất cát vân. vân....

— Ai ở các tỉnh đến Hanoi mà không biết Tòa-án hay là các sở-giấy quan Trạng-Sư thời cứ đến hỏi sở này, sẽ cho người đưa hộ đến tận nơi, không lấy tiền lộ-phí hay là mượn lo giúp hộ cũng được.

— Ai muốn cần hỏi điều gì thời cứ đến nhà-giấy hay là viết thơ sẽ xin trả lời. — (Sở này không giao cho ai thay mặt ở các tỉnh nơ. *làng không cho ai đi đòi nợ các tỉnh*).

— *Phàm Sở-giấy nào được phép mở đã lâu tại Hà-thành đều là có giá-trị — có thể giúp được nhiều việc hoàn-toàn.*

武輝潛
VŨ-HUY-THANH

• XE Ô-TÔ HIỆU

Rolland-Pilain

12 MÃ-LỰC

Mới rồi đã phá được hết các giải :

Giải *xe đi chơi* và giải *xe đi lấy nhanh*

Cuộc thi trèo trên Tam-đảo lần thứ hai vừa rồi vào hạng trèo giỏi hơn cả.

GIẢI XE ĐI CHƠI

Thứ nhứt : xe Rolland-Pilain, 16 phút 42"

GIẢI XE ĐI LẤY NHANH

Thứ nhì : xe Rolland Pilain, 15 phút 28"

Đại-lý ở bản-xứ là :

• GARAGE AVIAT •

PHỐ HÀNG NỈ — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Après la bataille

Mon père, ce héros au sourire si doux,
Suivi d'un seul housard qu'il aimait entre tous
Pour sa grande bravoure et pour sa haute taille,
Parcourait à cheval, le soir d'une bataille,
Le champ couvert de morts sur qui tombait la nuit.
Il lui sembla dans l'ombre entendre un faible bruit.
C'était un Espagnol de l'armée en déroute,
Qui se trainait sanglant, sur le bord de la route,
Râlant, brisé, livide et mort plus qu'à moitié,
Et qui disait : « A boire, à boire par pitié ! »
Mon père, ému, tendit à son housard fidèle
Une gourde de rhum qui pendait à sa selle,
Et dit : « Tiens, donne à boire à ce pauvre blessé. »
Tout à coup, au moment où le housard baissé
Se penchait sur lui, l'homme, une espèce de Maure,
Saisit un pistolet qu'il tenait caché encore,
Et vise au front mon père, en criant : « Caramba ! »
Le coup passa si près que le chapeau tomba,
Et que le cheval fit un écart en arrière.
« Donne-lui tout de même à boire, » dit mon père.

VICTOR HUGO

Le point du jour

C'est l'heure indécise où l'aurore
Annonce son prochain retour
Plus à l'âme qu'aux yeux encore,
Quand il ne fait ni nuit ni jour.
A peine un coq s'est fait entendre.
A peine fume un premier feu
Dans le ciel humide et si tendre
Qu'on ne sait s'il est blanc ou bleu
Sur la route flotte et s'allonge
Un lambeau d'errante vapeur,
Qui semble en lutte comme un songe
A qui la lumière a fait peur
La rosée ou ne s'allumine
Pas encore un seul diamant
Sous une gaze bleue et fine
Ensevelit le pré dormant
Sous un souffle le ver s'élève
Au brusque éclat du jour vainqueur
L'horizon tressaille et se creuse
Et tous les nids chantent en chœur
Et là bas sur la glèbe rose
Dont l'alouette prend l'essor
Marchent dans un apothéose
Des bœufs de pourpre aux cornes d'or.

SULLY PRUDHOMME

Sau khi chiến-đấu

Cha tôi thật đáng anh hùng,
Tính người đại độ khoan dung lạ thường ;
Một hôm trên bãi chiến trường,
Có tên lính kỵ ngã thương, trèo lầu.
Xế chiều vó ngựa rười rượi,
Thoảng tai thấy tiếng người đâu kêu gọi :
« Cho tớ hớp nước với ơi ! »
Xin thương cứu lấy mạng người năm đây. »
Sau yên sẵn nậm rượu đầy,
Cha tôi với lấy trao tay lính hầu
Vừa khi tên lính cúi đầu,
Quân thù giơ súng ngắm mau bép cò.
Bạn ra nỗ một tiếng to,
Miệng người kia rủa rằng : « Cho đi đời ! »
Mũ cha tôi đội bỗng rơi,
Ngựa cha tôi cũng giật lùi lại sau.
« Cứ cho nó uống chẳng sao »
Cứu quân thù mới ý sao hơn người.

Trần-văn-Bằng

Lê minh

Buổi bình-minh cảnh trên sơ,
Vừng đông thấp-thoáng mặt-mờ dần
ngoa.
Bừng con mắt, tỉnh mộng bỏn,
Đêm chưa thực rạng, ngày còn dang đêm...
Tiếng gà thứ nhất gáy lên,
Khởi buổi mai mới bay trên nóc nhà.
Ngất giời sương tỏa mác xa,
Mị-mùng nào để biết là trắng xanh.
Một làn mây khói lênh-đênh,
E dè gió dập cuốn quanh mặt đường.
Khác nào một gấc hoàng lương,
Ngai-ngùng bạch-dản phá tan cuộc vui.
Sương-mai chưa giấp mặt trời,
Giọt pha-lê chẳn ánh mùi thủy-ngân.
Ngân dân nội cỏ xa gần,
Dưới màn vẻ-trụ giấc xuân còn ngờ.
Đào hồng, liễu lục thuở thơ,
Đầu cành bóng ánh lấp-loá đơm bờ g.
Chân mây mặt đất mênh mông,
Đìn ai riu-rít vui cùng giang san
Trăng vơi đồng nội mênh mang,
Kia con chim triện tuyệt làn cao bay.
Bò bê lác đác đồi đây,
Con bừa rượng rọ, con cày đồng kia.

Song-Nam
Nguyễn-văn-Tuộc (Huế)

Đoản-thiên tiểu-thuyết

(Xã-hội tiểu-thuyết)

Bước đường chông gai

(Tiếp theo)

Người hết lòng gây dựng cho tôi thành người khác, không bao giờ nản lòng ngã chí. Lão chịu khó học về, trong 18 tháng trời, công rèn tập nung nấu sắt kinh đã thấy có kết quả. Viết tính đã thạo, bao giờ trong tay cũng có quyển sách, một cái bảng đá, một cục phấn ; hôm nào lão đi bán hàng gặp giới mua to, lão lẩn vào một nơi, lấy sách vở, bảng phấn ra mà tiệc-khiển giải buồn. Khi thì học, khi thì viết, hết viết lại tính luôn, tay luôn mồng. Cậu Tổng tấm tắc khen ông : « Tuyệt vời ! sao giời lại ki-o bủn cho ông những cái đức-tính quí báu ấy, ông làm thế nào mà bền chí vững lòng như thế ! » Bà Liên trả lời : « con ơi ! lão chỉ nước ao làm sao cho thành-mẫu lão được mọi sự như ý sở cầu, lão đem hết tâm lực thần chí ra mà « khử cựu » các cách chồng làm gian để trong nhà được phong-lưu ; thành-mẫu lão thường nhắc cho lão biết rằng muốn rỡ nên người lương-thiện phú quý thì chỉ có một cách là phải làm lụng siêng-năng. Lão lấy câu đó làm gốc, quyết tránh xa cái nạn lười, Tổng lấy làm lạ hỏi : « Thưa ông, thế ra ông định một đời không bao giờ chơi bời để « gi-i-chí » một đời khi hay sao ? Nếu ông cho « đi chơi giải chí » là lười thì con ghét sự thật ! » Bà Liên bật cười bảo cậu rằng : « Con nghe không ra, có phải tự đâu, ai chẳng biết rằng xong công việc thì phải chơi bời tiêu khiển, lão nào phải không chơi, nhưng cách chơi của lão khác, cốt tiêu-khiển được tri thôi. Hôm nào được buổi gió quang mây tạnh thời tiết mát mẻ, lão dậy từ sớm quảng gánh hàng vào rừng, lồng thẳng ra đi, vào các làng cạnh tỉnh, trước đi lần mấy khói lênh-đênh, E dè gió dập cuốn quanh mặt đường. Khác nào một gấc hoàng lương, Ngai-ngùng bạch-dản phá tan cuộc vui. Sương-mai chưa giấp mặt trời, Giọt pha-lê chẳn ánh mùi thủy-ngân. Ngân dân nội cỏ xa gần, Dưới màn vẻ-trụ giấc xuân còn ngờ. Đào hồng, liễu lục thuở thơ, Đầu cành bóng ánh lấp-loá đơm bờ g. Chân mây mặt đất mênh mông, Đìn ai riu-rít vui cùng giang san Trăng vơi đồng nội mênh mang, Kia con chim triện tuyệt làn cao bay. Bò bê lác đác đồi đây, Con bừa rượng rọ, con cày đồng kia. Song-Nam Nguyễn-văn-Tuộc (Huế) ba trăm « khách ». Số tiền thu được ngót trăm rưỡi một ngày. Đến sau công việc của lão càng sinh sôi thêm mãi, thân mẫu lão thấy nhiều việc thế có bận với lão nên tạm ở em đỡ lão đi khỏi vất vả. Lão vâng lời, từ đó hàng bán rất chóng, công việc chạy hơn trước ! Khi lão đem hàng đi bán lượt ở nhà mở thêm một cửa hàng cạnh đấy. Nhờ giời bán cũng chạy, khách xưa nay thường mua của lão, có khi cũng đến mua hàng của người khác. Hai mẹ con cùng đắt hàng. Thế mới biết « đất có tuần, nhân có vận », lúc đó, lại đỗ thêm.

Ấy thế là lão đã sắp tới kỳ giồng cây đến ngày « hái quả ». Con thử nắm tạ đầu chi đuôi câu chuyện lão kể cho con nghe xem có điều nào khiến cho con phải nước mắt, phải ham muốn, cho là « *xông nhất trận gian* » chưa ? chắc không. Vì từ lúc bắt đầu bước chân vào con đường « doanh-nghiệp » cho đến bây giờ công được lúc nào là lúc lão vừa ý sở-cầu. Nhưng con ơi, cuộc « bĩ-cực » lão đã qua rồi, bây giờ lão đã sắp tới kỳ « thái-lai ». Cửa hàng của lão dần dần trở nên to tát. Lão được hưởng cái hạnh-phúc lấy là cũng nhờ có bà mẹ hiền, có vợ chồng ông Tổ-Diệp (ông thầy thuốc) người « thân-tức » ra công khuyến bảo gây dựng cho thành « cơ-nghiệp ».

Kết cục cửa hàng buôn bán một ngày một nào-nhiệt, một đông đúc rộn rịp. Lão nhân đó lộ lên một tòa nhà đình cơ lồng lẫy, trên một khu đất rộng tới mười thang (ước mấy trăm mẫu). Ấy chính là cái phủ ông thương-mại mà ngày nay con làm công đó. Bây giờ có lẽ con mới chịu tin rằng người chủ con lúc « hàn-vi » cũng như con vậy.

Thật lão không ngờ rằng ngày nay lão lại được trở nên một nhà cự phú như thế này. Mỗi lần lão hồi tưởng đến những cái « kỳ-ức » ngày còn thơ : nào có bao thua thì nào chạy đông ngoài đường rao bán rau muống, nào thì mò, thì lão lại bồi hồi cảm xúc, ra chiều run sợ : nửa mừng, nửa lo ! Mừng là mừng đã thoát vòng trầm-luân, tưởng đến nỗi thế là mãi « hi-vọng » mà có ngờ đâu giời lại biết công minh, thả cho nếm vị cay đắng ít lần rồi lại cho « ngọt bùi chia sẻ ». Lo là lo rằng mai sau không biết có được lường-thọ, oán vẹn như thế này không ? Hay ông trời lại đa đoan gieo cần cho một lần bỉ - cực nữa ! Chao ôi !!! »

Cậu Tổng nghe đến đấy, thở dài rồi nói : « Cái lịch sử thê thảm của ông thật đáng dùng làm một tấm gương « hiếu tử » cho người đời soi rồi, — Từ nay trở đi, con quyết tu-tỉnh, không dám ngông nghênh, chơi bời, khe dại, kẻo lại bị như ông ngày bé thì nguy khốn.. ! » Ông Bá-Liên thấy cậu biết điều tự hối, nét mặt tươi cười, tỏ ý mừng rỡ, gật đầu khen phải rồi bảo cậu rằng : « Tổng ! con ơi ! con ngoan đấy ! Con bữa lời phải giữ lời mới được, đừng như con bướm đậu rồi lại bay ! Con phải sửa đổi tính tình lại ngay đi ! » .. Về sau, cậu Tổng theo lời ông, từ đó không chơi bời cờ bạc tụm năm, tụm ba như trước nữa. Chẳng bao lâu cậu đã trở nên người tiết-kiệm, chăm-chỉ công việc.

Người ta đồn rằng : cách đây độ bốn năm, cậu đỗ sang làm ở Kinh-đô « Bằng cốt » lập một xưởng thợ lớn ở bên ấy ; một mình đứng chủ-trương trông nom ngoài nghiêm thợ. — Các độc-giả còn nhớ lời ông Bá-Liên hứa với bà mẹ cậu Tổng, ông là người thế nào, thì rồi cậu Tổng cũng như ông (tức là người làm ăn lương-thiện, giàu sang vinh-hiển).

Hoành-sơn, An-ngọc-Phụng

Cuộc thi thơ

Của Nao-thị-Quyên nữ-sĩ

MMMDCLXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Đền thánh uy nghiêm ngửa mặt trông.
Cọc-chỉ sáng tô từ bộ Lý,
Cung-tường cao ngất núi non Nùng,
Thanh thanh mạch đọc sông Thù rót,
Thẩm thẩm nguồn văn bến Nhĩ thông.
Trải cuộc giờ mưa Âu với Á,
Trời Nam chiêm bái vẫn tôn sùng.

Phạm-thành-Chương, Phù-thọ

MMMDCI XXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Văn-miếu chanh vanh giữa bích không.
Sông đỏ non xanh còn tủ-khí,
Lầu Khuê bia đá đầu hoa-phong,
Mấy nghìn năm lẻ hương còn ngát,
Trải bốn Triều nay nếp chửa phong,
Mưa gió xiết bao nên vẫn trắng,
Thành đồng vững việc vẻ sao lòng.

Trần-văn-Bân
Làng Tây-mỗ, Hà-đông

MMMDCLXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xưa là Thái-học cung.
Sau trước bia Lê đền Khải dựng,
Chung quanh nguồn Nhị nước Tô thông.
Nền xây thi-lễ khuôn đàn-hạnh,
Nhang trải xuân thu tuổi núi Nùng,
Vệ-đạo nào ai tu bỏ lại,
Tổ đô thêm tỏ vẻ nho-phong.

MMMDCLXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không là nơi lễ nghĩa chung.
Sân Cối cỏ cây mưa hòa nhuận,
Thành La nhang lửa gió xuân nồng,
Xe le bình-lĩnh nền nho-giáo,
Phẳng-phất Ni-san dấu học cung
Thay đổi mặc dầu tay thợ tạo,
Cương-thường cột vững nước non Hồng.

Nguyễn-đại-Tiếp
Làng Hoàng-mai, Hà-đông

MMMDCLXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Trải khắp xưa nay miếu vẫn sùng.
Nghi ngút hương bay nồng đạo thánh,
Lẫy lừng bia tạc nặng non sông.
Cương-thường cột dật miền Đông Á,
Phong-hóa gương treo đất Lạc-Hồng.
Nền-nếp sẵn bày nền-nếp cũ,
Non sông thêm rạng vẻ văn-phong.

MMMDCLXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Lừng lẫy bia truyền cõi Á-đông,
Non nước bao trùm nền quốc-túy,
Cỏ hoa đua nở vẻ nho-phong,
Con đường tiến đạo mở rộng hộn,
Ngọn đuốc minh-luân lửa đỏ hồng.
Ai kẻ tu-mi lo nhẽm nhỏi,
Năm châu mở mặt giống tiên rồng,

Võ-Đình, 5 rue des Chapeaux, Hanoi

MMMD LXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu thanh ai mà chẳng kính trông,
Nhật nguyệt bóng lồng miền nước Việt,
Xuân thu thơm ngát giải non Nùng,
Cao hơn chùa Trấn màu tiên-cảnh,
Đẹp khác đền Trưng cách vũ hùng,
Bao trải giò mưa cây cối cũ,
Bia Lê nên Lý chứa nền phong.

MMMDCLXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Không miếu lâu nay trông nhất vùng,
Nhật-nguyệt sáng làm miền Ngọc Nhị.
Xuân-thu ngào ngạt giải Tô Nùng.
Tường xây đỏ lối mưa không chuyển
Bia đượng trăm Lê gió chẳng rung.
Thăm thẳm sau Khuê trời đất sánh,
Han Tăng chi kể cuộc hưng-công.

Nghiêm xuân-Nguyên, làng Tây-mỗ, Hà đông

MMMDCLXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Một tiếng danh làm nức một vùng,
Gây dựng Lý-triều nền quốc-túy,
Vun giồng Lê trành đạo hoa-phong.
Nay chốn Khuê-văn cùng gác Phượng,
Nơi tôn Khải chanh lại sân Rồng,
Dấu thiêng chép để gương còn sáng,
Tinh cũ lưu truyền nét vẫn trong.

MMMDCLXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Một miếu Văn-tuyên vẫn ngửa trông,
Nét thơm mãi để gương vẫn có,
Cành vàng còn lại nhi tân không.
Trông tòa Khải thanh thêm ngao ngán,
Thấy các Khuê-văn tuổng chanh lòng.
Nên-nếp văn-chương nay bỏ vắng,
Con đường vật-cách lấy sùng đông,

Lê-tiến-Khoan
Làng Cốc-hạ, Thanh-hóa

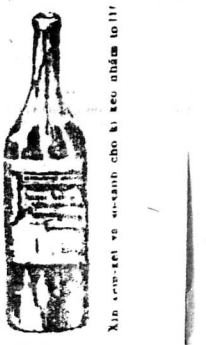
(Còn nữa).

Những nhà có con em cần nhờ bảo kiết thứ thuốc Bổ "Tỳ Ngọc-Liên tiền nhi chỉ khoẻ đường" là một thứ thuốc bổ trẻ con rất mầu nhiệm và để uống, nó làm cho trẻ mau tiêu đàm và thông được các chất độc ở trong phổi ra, đều ho gió, ho đàm, hoặc xuyễn, hoặc khó thở, nói làm lại đều ho nặng đến đêm mà dùng thứ thuốc nào cũng có thể khỏi được, những người đang cần để chữa thứ thuốc ho này là một phương thần được. Giá mỗi lọ là 0$30, ở các tỉnh xa có gửi cả tiền lẫn tiền. Ai muốn mua, hoặc muốn biết ở tỉnh mình Điếu nào bán thứ thuốc ấy thì xin viết thư hỏi Điếu TỲ-NGỌC-LIÊN, số 46, Rue Principale à Bép-nầu.

Rượu bổ-đào:

● TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền. 54
HANOI
Kín mua tiếp theo ở trang thứ tư báo này.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rẻo rắng đa đầy, đau đa đầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestil

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$ 10

Có bán tại : Nhà Bà chuông. Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

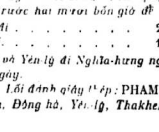
Sang Lào có hai ngày

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Vinh cứ thứ năm chạy lên Napé ngủ, sáng hôm sau đi đến Thakhek đáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

AUTO-POSTALE

LƯỢT VỀ

Thakhek sáng sớm chủ-nhật chạy đến Napé ngủ, sáng hôm sau tới Vinh đáp tàu tiếm về Hanoi.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý khách ai muốn đi xin đánh giấy-tiếp cho biết trước hai mươi bốn giờ để bán-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 *một chỗ ngồi.*
Hạng ta đi. . . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giấy tiếp : PHAMVANPHI,
Vinh, Đông hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Paraal, có rất nhiều cái được hưởng lợi (Obligation Panama) ở trong. Lần nào phải nộp ngay 20 quan, còn tất cả 17 tháng mỗi tháng nộp 10 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày đề dành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Rồi nộp tiền lần lần là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền nắm, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số với là nhà mình được lĩnh nguyên số tiền là ấy. Mỗi trái-đơn trước sau thế nào cũng trúng một là 10 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có cái nào không được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có hơn lần rút số, hơn 2 triệu lần.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

150 lô.	500.000 quan	250 lô	5.000 quan
150 lô.	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
200 lô.	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
250 lô.	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại lần 400 —	

Nay có trái-đơn được sự cuộc nên rất nhiều cái được hưởng lợi (Obligation Panama) ở trong. Lần nào phải nộp ngay 20 quan, còn tất cả 17 tháng mỗi tháng nộp 10 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày đề dành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Nay có trái-đơn được sự cuộc nên rất nhiều cái được hưởng lợi (Obligation Panama) ở trong. Lần nào phải nộp ngay 20 quan, còn tất cả 17 tháng mỗi tháng nộp 10 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày đề dành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Các lô đây, tính nguyên số, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số có nhiều được một cái bằng hết số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số xê trong bằng lấy đúng với số trái-đơn đã tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 March 1906. Bản luật ấy là một bản luật bảo-đảm, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải ngại ngờ cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự cái cuộc rút số ấy thì gửi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6576

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SẢN-NHIÊN-ĐÀI HỌP ĐẠI HỘI-ĐỒNG THƯỜNG NIÊN

Trong một giờ chiều hôm chủ nhật 22 Novembre 1925 Xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội Sản-nhiên-đài đến dự đại hội đồng thường-niên tại nhà hội ngõ Hàng Mã-mây số nhà 6, Hanoi.

Các việc sẽ bàn hôm ấy định như sau này :

1° Nghe lời trình của hội đồng quản-trị (conseil d'administration) ;

2° Nghe lời trình của các ông kiểm-khảo (commissaires censeurs) ;

3° Duyệt-y lời trình của hội-đồng quản-trị ; lời trình của các ông kiểm-khảo ; 4° khai tổ lãi Bilan và lỗ khoản chi thu từ 1er 1924 đến 30 Avril 1925 ;

5° Duyệt-y các công việc của hội đồng quản trị làm từ 1er Mai 1924 đến 30 Avril 1925 ;

6° Định việc chia lãi ;

7° Định tăng vốn hội 4 000 $ lên một vạn đồng (10 000 $) ;

8° Bỏ thay mấy điềuước lệ hội ;

9° Bầu lại hội đồng quản trị về năm 1925-1926 và định thưởng đại lý ;

10° Bầu lại các ông kiểm-khảo về năm 1925-1926 và định tiền phụ-cấp

11° Các việc vặt.

Hội đồng Quản trị
Sản-nhiên-đài

Tối thứ hai 9 Novembre 1925

TÁI SINH DUYÊN

(Hồi thứ 1)

Mưu tên bắn tuồi đồng tiền,
Để thương, để tiếc, để phiền cho ai.

Tối thứ ba 10 Novembre 1925

HỒNG NHAN BẠC TRUẦN

Cho hay tạo vẫn ở toàn,
Sự lý, hợp, bi, hoan là thường.

Tối thứ tư 11 Novembre 1925

THỔ ĐỊA NUÔI CON

Vẫn toan thiết kế lâu lung,
Tới khi tổ một thêm thung nhưng ai.

Tối thứ năm 12 Novembre 1925

NHỊ ĐỘ MAI

(Tuồng hay)

Một thoáng nhân dầu nực cười,
Mạc Tiên tự đấy mến người vì vàng.
Tiền đem hội chợ không can,
Tội riêng lo một lỗ gian đi thôi.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất

tinh bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine

Giá 1$30 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả ; giá dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt xé, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhỏ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dù bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

Các sự lạ lùng trên da thân người

Trong một khoản mặt da độ chừng năm sáu phân vuông thì có ít nửa là hai ngàn bảy trăm cái lỗ chôn lông, tại có đó mà cho da có hơi ra hơi vô. Nếu có buội bậm đóng nghẹt thì hơi khử xuất nhập sao đặng. Bởi đó nên xà-bong làm chẻ phải có bọt nhiều đặng để thấm vô chôn lông làm trôi sạch đồ dó quẻ, mà làm cho nước da sạch sẻ trở nên tốt đẹp.

Savon Cadum

Lại cái nạn tự sát. — Tối hôm kia ở dưới hai mươi bốn gian mới xảy ra một cái chuyện tự sát vì tình, rất nên ảo não. Người M. Khải giáo-học người nhà trò đã lâu, nhưng vì nỗi tình duyên trắc trở, nên cả đôi uyên-ương đều một lòng quyên-sinh, bèn dùng thuốc phiện hòa với rượu mà uống. Lúc mang lên nhà thương thì M. Khải vì thuốc ngấm quá rồi, nên không sao cứu được, chỉ còn người nhà trò thì cho uống thuốc nôn ra được, nên không việc gì.

TIẾNG GỌI ĐAN

Là một tập văn luận-thuyết của Đương-bá Trạc soạn giá 0$40 tiền gửi 0$10

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Phường nhạc-binh. — Bắt đầu từ thứ tư 11 Novembre trở đi phường nhạc binh khố đỏ đạo thứ hai sẽ lại cử nhạc ở vườn hoa nhà hát ngày thứ năm và ở vườn hoa Jules Ferry chủ nhật theo những giờ mọi lần.

Nhân dịp ngày lễ Đình-chiến nên buổi nhạc ngày thứ năm 12 novembre sẽ cử vào ngày thứ tư 11 novembre hồi 20 giờ.

Phạm đồ thùng làm bậy. — Trần-văn-Cư 17 tuổi, làm nghề đồ thùng, nhà ở An-dương, một hôm đem phân đồ xuống một cái cống ở đường dẫn ra sông nên lính cảnh-sát bắt về giam thì vừa rồi sở cảm đã làm biên bản theo như điều thứ 10 nghị-định quan Thống-sứ ngày 6 juillet 1924 và điều thứ 24 chỉ-dụ ngày 20 septembre 1911.

Gọi dấu giá. — Đến 10 giờ sáng ngày 26 Novembre 1925 ở ngoài tòa Đốc-lý sẽ gọi đấu giá việc trung xe ô-tô chạy đường Haiphong Đồ-sơn (có thành phố trợ cấp) trong hạn 1926-1927-1928 và 1929. Số thầu hiện đã tại bảo giấy sở Công-tác, (Service des Travaux municipaux) ai muốn biết tường tận cứ lại đấy mà xem.

Ai-tia. — Cụ Lê-văn-Viết năm nay hưởng thọ 67 tuổi, là thân-phụ ông hộ nhì Lê-văn-Năng và nhạc-phụ ông họ ngũ Lê quang-Phong, mới tạ thế tại qui-xá ngõ hàng Gà số 167, đường Bonnal. Hồi 11 giờ trưa hôm qua đã cất đám cụ, an táng tại nghĩa trang Niệm-nghĩa.

Vậy xin có lời kính viếng cụ và chia buồn với qui quyến.

Cuộc đá bóng. — Chiều chủ nhật hôm qua ở bãi lấp-sông Bonnal có cuộc đá bóng thi, do hội Le Rédium đấu với hội Le Stade Haiphonnais, kết cục hội Le Rédium được 3/2.

NAM-ĐỊNH

Nỗi lòng ai tỏ. — Tối hôm thứ sáu 6 Novembre tại rạp hát Nam-minh học sinh ban Thành-chung Nam-định có diễn tấn bi-kịch « Nỗi lòng ai tỏ ? » để lấy tiền giúp vào hội Học-giới bảo-trợ.

Kẻ vai trò có ngoài hai chục mà toàn các cậu học-sinh năm cả, không kể mấy cô đào chật ở xóm chị em chỉ đứng riêng vào lối Phán-Ngọc ẩn khao đoạ thuồng Hán-lâm.

Các cậu đóng khéo cả, nhất là đóng vai nữ như vai Giáo-Phượng, Thông-Dụ tỉ rất tự nhiên, ai cũng khen là tuyệt khéo.

Bà con hàng phố vì việc nghĩa nên đi xem cũng khá đông. Số tiền thu được chưa rõ bao nhiêu, nhưngước độ 300 $ 00.

Kịch « Nỗi lòng ai tỏ ? » này định diễn luôn hai tối 6 và 7 Novembre, song được tin Hoàng-thượng thăng hà nên chỉ diễn có một tối thôi, còn tối nữa hoãn lại đến khi khác. Các nhà đã mua vé sẵn cứ giữ lấy, khi nào diễn nữa ta lại đi xem.

Thuyền chuyển. — Quan phó-sứ Le Grédidat thuyên đi nơi-đông đã cùng qui-quyến khởi hành rồi.

Quan phó cai-trị hạng nhất Saint-Poulof về thay.

HẢI DƯƠNG

Cái nạn ô-tô. — Ngày 5 novembre vừa rồi, tại km. 39 + 300 đường thuộc địa số 5, hai chiếc ô-tô số T. 858 và T. 3566 đụng phải nhau chiếc ô-tô số 858 bị hất xuống ruộng đầy nước, một người ngồi trên re. là Mme Daron bị thương ở ống chân.

BẠCH HẠC (Vĩnh-yên)

Lấy súng tự tử. — Hôm mồng một tây mới rồi, có một người lính cơ tên là Kim-văn-Phẩm 22 tuổi vào hồi 8 giờ tối trèo lên trên lô-cốt, lấy súng nạp đạn rồi dựng khẩu súng ấy vào mồm bèn lấy chân dẫm có để quyên sinh, viên đạn vừa nổ, các lính dưới nhà đều kéo lên lô-cốt xem, đã thấy tên Phẩm chết nằm quay lơ ra đấy rồi.

Ông Bang liền cho người đi đến ông thầy thuốc đến khám nghiệm. Tên Phẩm quê ở phủ Vĩnh-tường, người rất hiền lành, còn bố mẹ ở nhà, xưa nay cứ hết tháng lĩnh lương, tiền còn thừa lại để dành cho bố, tuần nào người bố cũng ra lấy, mới rồi bố chưa kịp ra, được tin người báo con đã tự tử rồi.

Khi người bố ra, ông Bang mở hòm của tên Phẩm khám xét không có giấy má gì để lại, có ít quần áo và còn 1$55 mà thôi.

Mỏ Graphites Lao-kay, cần dùng 2 người coi Mécanicien thật giỏi. Ai mu'n xin cứ lại đăng nhà giấy số 164, đường Bonnal, Hải-phòng, mà hỏi.

NGƯỜI ĐẸP

Bà hãy cứ đến ... bên Pháp gửi sang thứ Sáu Thanh xuân này Qui-khách đã công-nhận là sẹp nhất thứ trong đủ thứ loại, chuyên dùng sách giữa Khoa chúng. Nhất là mua hành, thuốc sắp này tốt, có các tính chữa bệnh nữa rất thần hiệu. Bán buôn giảm giá 20 %, bán lẻ mỗi hộp giá tiền là 6 xu.

Hỏi tại hiệu Dire-long, 90 phố Mã-mây (Hanoi)

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi tôi là Nguyễn-văn-Thấu, ở làng Bình-cách, huyện Đông-quan, tỉnh Thái-bình, có một đứa cháu gọi bằng bác tên là Nguyễn-văn-Huyện, ở làng Bình-cách, huyện Đông-quan, tỉnh Thái-bình nó là đứa du-đãng chơi-bời lắm, nó đã làm hại tôi mất nhiều tiền rồi. Nay tôi xin thưa với các ông, các bà biết rằng : từ nay trở đi đừng có ai cho nó vay mượn nữa. Nếu các ông, các bà mà cho nó vay thì tôi với bố nó là Nguyễn-văn-Vạn không có chịu cái trách-nhiệm ấy ».

Nguyễn-văn-Thấu, Nguyễn-văn-Vạn
Làng Bình-cách, huyện Đông-quan, tỉnh Thái-bình.

NHÀ CHO THUÊ

Có nhiều
GIAN NHÀ MỚI LẮM RẤT ĐẸP
Ở phố Hàng-lý (Rue de la Mariue)
ở Haiphong cho thuê.
Hỏi tại :
Sở CRÉDIT FONCIER DE L'INDOCHINE ở Haiphong, nhà số 2, phố Brière de l'Isle (Vườn hoa Jules Ferry).

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nong chu-tất, nên gửi hiệu *NAM-TÂN, bán sách, số 56, phố Bonnal, Haiphong bán giúp.*

Làm trai biết uống trà tàu

Sâm mậu liên tâm, mỗi gói.		0$20
— ô-long,	—	0,20
Thanh thái liên tâm,	—	0,20
Công phát	—	0,20
Hồng thái	—	0,18
Vạn-xuân	—	0,16
Bao thiếc chiếu giá thêm.		0,10
Chè gói lẻ mỗi trăm. . .		0,80

Ở xa thêm tiền cước phí.

Nay kính cáo.
SÂM-MẬU TRÀ HIỆU
59 phố hàng Ngang, Hanoi

茂 MAO-SENG 盛

67, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY nói số 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn song bâng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vị hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

MAO-THỊNH kính cáo.

Sắp đến ngày hội Đình-chiến

Trong mấy ngày hội Đình-chiến này, hiệu HƯƠNG-KÝ PHOTO HANOI sẽ dùng thứ máy ảnh tối-tân đi chụp các cuộc vui. Lại xin nói để các nhà chơi ảnh biết rằng những đồ dùng về việc ảnh ở hiệu HƯƠNG-KÝ bán rẻ ngang giá với các hiệu bên Pháp.

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cải mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

BẾP, BẾN VÀ GIÁ HẠ
Loại 2$80, 3$20 et 3$60
Nhiều và loại Tây 3$50, 3$00 et 2$80
NGUYỄN-NGỌC-LINH
104, Rue du Chanvre, Hanoi
Ateliers et Fabrique à Bambous (près Gare Hanoi)
Bán buôn rất hạ

CASQUES EN LIÈGE
2$50 à 3$50

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

TÉLÉPHONE N° 126 — ADR. TÉL. MAGARÉUNIS

NHÂN DỊP NGÀY HỘI ĐÌNH CHIẾN

RƯỢU VANG TỐT, RƯỢU CHAMPAGNE, BÁNH BISCUITS

Rượu Marquis de Florrimont, giấy đỏ một chai	10 fr. 00
Rượu Fleur de Graves	13 fr. 00
Mercier, giấy vàng	17 fr. 00
Pommery Crémant	21 fr. 00
Bánh Petit Beurre exquis Alsacien, một hộp	6 fr. 75
Sablé d'Alsace	7 fr. 75
Madeleinette	8 fr. 00
Paimpolaises Lefèvre-utile	10 fr. 00

EDITE POSTALE N° 40

Rượu hiệu DUBONNET

Rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Trong gia tộc giờ uống rượu
DUBONNET
thì trước giờ ăn cơm một Khắc đồng hồ

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

BẮC-NINH

Linh tập những nhiêu. — Ngày 5 novembre vừa rồi người hàng cơm tên là Ng-thị-Tam có trình sở sen-đầm rằng một người lính, tên là Ngô-xuân Tịnh đánh bị thương và ăn cắp. Khi đối người lính ra hỏi, thì người ấy chỉ thú nhận có đánh thị Tam, chứ không hề ăn cắp chi cả. Vậy việc này còn đang xét.

SƠN-TÂY

Đá bóng thi. — Đến hôm hội Đình-chiến này hội thể thao đá bóng *Club Junior* sẽ hiến bà con ta một cuộc vui đích đáng là cuộc đá bóng thi. Chắc bà con ta còn nhớ hai cuộc đá thi độ hội bà Jeanne d'arc và hội 14 juillet thì hội C. J. đều đá được cả. Không biết lần này thì hội C. J. có trọn vẹn được như hai lần trước không. Gần đá đến nơi mà hội C. J. không chịu ra tập gì cả thì chắc gì là được.

Xem như hôm chủ-nhật 25 octobre vừa rồi hội C. J đã thua hội 1re T. T. một vận cũng vì hội C. J thiếu mất ba tay và lại người *goal* bị mặt trời xói vào mắt đến khi quả *ballon* vào không biết.

Đến hôm hội này thì hội C. J. sẽ mời hội 1re T. T. ở trong chùa Thông đá gỡ nợ và hiến bà con một thể. Hôm ấy đá tại bàn quân trong thành vào hồi độ ba giờ chiều thì khai cuộc.

Có mấy lời chúc hội C. J. và mong rằng hội C. J. sẽ trở tài cho bà con ta xem.

T. lai cảo.

THẤT-KHÊ

Đá bóng thi. — Nhân ngày hội Đình-chiến này, hồi 1 giờ chiều, hội đá bóng « Annexe Eslar », của học-trò trường Thất-khê sẽ đấu với hội Nachsm — Lạng sơn.

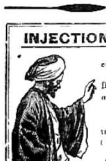
Hôm đó sẽ có thưởng một bức tượng bằng đồng đen cho hội nào đắc thắng.

Bà con hàng tỉnh nên ra xem.

MONCAY

Quân buôn người. — Vừa rồi lại bắt được một người Khách tên là Vong-Tai, đem một người con gái tên là Phạm-thị-Út, 25 tuổi ra Mon-cay. Hỏi thì người Khách ấy nhận thị Út là vợ mình, nhưng thị Út nhất định cãi là không phải.

INJECTION PEYRARD

Thuốc thục hiệu này chữa rất dễ lắm rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU

mới bị hay là cũ đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì chỉ bịnh hết 231 người (Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

Bán cùng các nhà thuốc có danh.

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

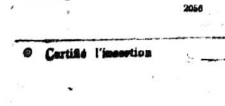
Bịnh lậu thì cần phải điều-trị cho tới khi hết ra mủ. Khi đã hết ra mủ rồi, nhưng nếu xem xét kỹ lưỡng trong mỗi sáng thức dậy khi đi tiểu tiện thì thấy có ra một thứ như đàm nhỏ và dài như sợi chỉ vậy. Ấy là một cái tang chứng còn phải điều-trị bằng thuốc *Santal Monal*, nếu không thì bịnh ở bàng quang và ở thận không tài nào tuyệt hết nọc được. Bịnh này nếu chữa tuyệt hết nọc mà để cước ngày về thì thực là một điều rất nguy hiểm cho đàn bà, vì bịnh tất chuyền sang người đàn-bà làm cho sinh ra bịnh đau bụng ghê gớm rồi có thể làm mất đường sinh dục được.

Muốn chữa cho khỏi các bịnh ấy thì không còn gì dễ hơn thuốc *Santal Monal* nữa. Thuốc này dùng theo cách hóa-học mà bào-chế ra, chuyên trị về chữa bịnh lậu và làm cho khỏi lây sang các cơ-quan khác nữa.

Không còn gì nguy hiểm cho bằng khi bị bịnh lậu nghe những lời bàn ít tường chữa mà dùng những thuốc không có giá-trị gì cả.

Khi mới có mủ thì nên dùng ngay thuốc *Santal Monal* mà dùng luôn cho đến khi tuyệt hết nọc bịnh.

Thuốc *Santal Monal* làm cho nước tiểu thành ra xanh, rửa các nơi, nào bàng-quang, nào quả thận và làm cho bịnh rất là chóng khỏi, vì thuốc này bào-chế bằng nhiều dược-phẩm mạnh mẽ và hiệu nghiệm vô cùng.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

PHẨM,

Thứ chè t t thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin cứ trực tiếp qua bộ chiếu cố cho bản hiệu tại Hanoï, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khách, Haiphong
số 78, phố hàng Trống, Nam-định
Kính cáo

Cái sức khỏe của đàn-bà

và cái bệnh đau lưng

Đàn-bà sau gái lúc tuổi nhỏ tôi thường hay vàng da, sức yếu, đau tim, đau gan, nhức đầu, nhất là buổi sáng lúc thức dậy. Người lúc ấy, lại còn lúc khi sinh-sản, lại thường yếu mệt, đau thọ thịt, nặng mi mắt, nặng bàn chân. Sau cùng đàn-bà lại còn lúc trở về già, hay mắc những bệnh như tụ-huyết, trong mắt, nặng nhức.

Trong những lúc ấy, đàn-bà muốn cho khỏi ốm đau thì nên giữ gìn bộ thận, mà lúc nào cũng phải giữ gìn bổ thận vì các bệnh của đàn-bà phần nhiều là bởi thận yếu đưa mà đi những chất bẩn, và nước acide urique trong máu.

Trong khi ấy thuốc Pilules Foster rất công hiệu, vì trong những khi đau thận, đau trong cốt, xương mắt cá chân, tiểu-tiện đục và có sỏi, vân vân, dùng càng tốt lắm. Các thuốc Foster bán tại số 15, bl. Ferdinand Paris 17

Rạng bào-chế nào cũng có bán

LÀM SAO CHO DA TRỞ NÊN TỐT

Này là một câu hỏi để cho những người vì phước mà phải bị bịnh lở loi người da rất ghê gớm. Thì những kẻ ấy đã nhờ hỏi thuốc *DÉPURATIF RICHELET* cứu mình rồi thì sẽ trả lời: rập lên một tiếng mà chứng rằng, thuốc thần hiệu ấy, làm cho máu chuyển vận đều, đổi các sự độc địa hay pha lẫn với máu, mà làm cho máu ra tinh khiết, chuyển vận thông đồng, ứng ra ngoài da, cho nên thuốc *DÉPURATIF RICHELET* vào thì đuổi đỡ nọc trong mình, đổi máu xấu ra tốt, gân yên lớn nên mạnh lại, nọ làm cho lành vích tích lâu ngoài da hèn lạc trở ra mới.

Bởi các cớ ấy nên làu *DÉPURATIF RICHELET* là đầu cần hơn các thứ thuốc để chữa những bịnh: đau gân, nhức nhối trong lài lão, đau nhức tỷ xương, đau các thứ ghẻ lở, nhức nhối khó cậu, ghẻ hôm, ung độc, chảy máu, chảy mủ, đau cùng lên trên đầu, thuốc mẫu nhiệm này đã cứu nhiều bịnh đã vô phương cứu cứu, mà chẳng ngờ thuốc này nó cứu từ hươn sanh được, bởi chưng nọi máu huyết mà ra.

Mấy nhà thuốc đâu có bán, chỉ trừ tại nhà thuốc cảnh của ông L. Solirène ở ngang nhà hát tây, Saigon

Nếu rất mà hết thì gởi ngay qua hàng cái Laboratoire de L. RICHELET de Sedan, 6, Rue de Belfort, BAYONNE Basses Pyrénées).

ĐÈN MĂNG-SÔNG

(LAMPE COLEMAN)

SÁNG NHƯ SAO BĂNG!

Rứt tiện cho các nhà sang-trọng và các khách-sạn ở các nơi không có đèn điện

CÁCH DÙNG RẤT GIẢN-DỊ!

THẮP KHÔNG TỐN!

Bán tại: L'U. C. I. A. Haiphong

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọ.

Giá tiền 0$80

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bịnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phải làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ! Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

GIÁ BỘ 1$10

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy. . . . 0$95
Nước hoa Pompéia. . . . 0.95
Nước gội đầu Pompéia . 0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE

Số 59, phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . .* Giá: 1$25
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . . .* Giá: 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bịnh lao, bịnh ghịp và các bịnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bịnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá: 1$30

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bịnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm nóng một thìa to . . . . . .* Giá: 1$25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

PHẢI LÀM SAO

những người YẾU ĐUỐI, MÒN MỎI
những người mà PHỔI và CUỐN PHỔI YẾU?

Dùng VỊ TRỪ TRÙNG ĐỘC và BỔ là

là SOLUTION PAUTAUBERGE

có vị CRLOSOTE và vị BỔ là CHLORHYDRO-PHOSPHATE de CHAUX

Uống vô hại ti, hiệu nghiệm về CẢM-HO lâu năm ho TỨC NGỰC đau KHIẾU XƯƠNG, GẦY GÒ, ăn NGON có SỨC, hết đàm và ngứa

HO LAO

L. PAUTAUBERGE, 16, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes Pharmacies.

SƯU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LABO HE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHU VÀ TRỊ BỊNH RẾT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay làm đã nổi tiếng thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho bộ tạng lại, bổ tạng phủ, trị bịnh ăn làm cho ăn, ăn, thuốc đi lấy làm hay về thể gian ai không đều quảo đồng.

Ai ai đồng nó công đồng, nhưng là người hành nên công đồng đã hay là nên nổi. Thuốc đã trị bịnh nào mày bịnh ho huyết yếu chết, huyết hư, nó cho tại nên bịnh làm cho con người yếu đuối, bi tuổi hoa, ho cảm mạo tức ngực, rết hoa con nước lạnh, mắc trở trong ti vị nên bịnh đi đều đồng nhắc hay thuốc QUINA LAROCHE đồng.

Con nít huyết suy và con gái lớn đang lớn mang đau bổ kỳ khi lớn xanh xao, cũng cho mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Những người nào ở xứ hay có thấp rơi cũng uống nên quảo đồng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những có trẻ bắt mà thì con lớn mà sau trong mình mạnh khỏe, tại thêm sức lực, ăn uống ngon có chừng có quang ta giảm sau thuốc đó rằng. Nước mọc thuốc của thiên thần chế ra (Liquide de Jésus) tức ngữ của người Thanne những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thấy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta nên thuốc QUINA LAROCHE thì chúng ta có đăng có vạn giấy chứng về thì cảm ơn của mấy người bịnh và có vạn giấy của các quan lương y khắp nơng tông tu.

Rất tại thuốc nước QUINA LAROCHE là một thứ thuốc làm tại cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Nước QUINA LAROCHE thời nồng tỏ một ly tới ba ly có bữa theo chai mọc trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rất thì mỗi một bữa dùng hễ nồng một ly, nồng 6 ly trước rồi rồi 3 giờ rưỡi, thì ly ly thời nồng trong rồi nên giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường thì nồng không pha nước mà khi trời nóng, nọc thì cho nước vô mà nồng cho đỡ khát.

COMAR VÀ CÔNG-TY

Cuy thắng bán thuốc hạng nhất tại Paris

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant NGUYỄN-VĂN-LUẬN